PRESENTATION OF PETITIONS BY SRI M. NAGAPPA AND SRI M. MALLAPPA.

Sri M. NAGAPPA.—Sir, I present the following petitions re.

- "(i) suspension and writing off the fine imposed for the illegal use and raising of crop in Raichur District and to provide for appeal by amendment of the Irrigation Act;
  - (ii) Issue of orders by Government for relocalisation under R. D. S. Canal;
  - (iii) Starting of Right Bank Canal in Raichur under Upper Krishna Project."
- Sri M. MALLAPPA.—I present a petition regarding:
  - "Construction of a tank in Bharmasagar Hobli."

Mr. SPEAKER.—All these four petitions stand referred to the Committee on Petitions.

Motion of thanks to the Governor's Address

(Debate continued)

Mr. SPEAKER.—Before we proceed to the debate, I shall just indicate the number of members who have taken part in the debate so far as also the party to which they belong and the time taken by them. Five Members of the P.S.P. participated in the debate for 139 minutes; three members of the Congress Opposition participated in the debate for 151 minutes: One member of Jan Sangh took 15 minutes; two members of the Swatantra Party took 44 minutes; One member from M.E.S. Party took 20 minutes; One independent member took 17 minutes: one member from Janatha Paksha took 18 minutes. The total time taken by the Opposition Members is 6 hours 4 minutes. Ten Ruling Congress Members have spoken and they have taken in all 4 hours 3 minutes. I have taken into consideration the time that had been taken on the debate on this motion and the likely time available today and tomorrow. On that basis one hour would be available to SSP party; half an hour to Jan Sangh; half an hour to Swathantra Party; MES, Independents and Janatha Paksha will have one hour; I think some time may be given to the Communist Party.

Sri M. NAGAPPA.—May I know how the name is given to Congress Opposition? It is the Ruling Party. Indicate Congress is called the Ruling Congress and Nijalingappa Congress is called the Congress Opposittion.

Mr. SPEAKER.—In Lok Sabha these two expressions came in the context of the circumstances prevailing there. But the position is members concerned as to what would be the best denomination for the parties in this context. Now I call upon Sri D. S. Gowda to speak.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ಗೌಡ (ದೇವನಹಳ್ಳಿ). —ಮಾನ್ಯ ಸಭಾತಿಪಗಳೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ಮನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರತಕ್ಕಂಥ ಭಾಷಣವನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ಯಾಗತಿನುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಈ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಗತಿಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸಹ ಸ್ವಾಗತಿನುತ್ತೇನೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಕಷ್ಟ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲ ರಾಜ್ಯದ ನಾನಾ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಗತಿಯ ಕಡೆ ಎಳೆಯುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ತಜ್ಞರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಗಮುಸಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

"The Governor's speech speaks of good signs of the State Government that it has decided in favour of pragmatic policy of stimulating agriculture and industrial development without getting lost in doctrinaire dogmas."

3-00 г.м.

ಹೀಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಏಕ್ಕೇಕ ಗುರಿಯಾದ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಗತಿ ಯನ್ನು ಮನ್ಸ್ಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ದುಡಿಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಮತ್ತು ಶ್ರಮಿನ ತ್ತಾ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸರ್ವಡುತ್ತಿದೆಯೆಂಬ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಾನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂವ್ರಪಾ ೩ (ಲರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಭಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡನಂತರ ಸ್ಪಷಕ್ಷಪಾತ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಕಲವು ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಏನೂ ಪ್ರಗತಿ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆನ್ನು ಪ ಕೂಗನ್ನು ಒಹ ಸವಾಸ್ತವಾಂ ತಗಳಿಂದ ನಾವು ಯೋಚಿನಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಬಹ ಶಃ ಈ ಮನೆ ಸು ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಅಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಪ್ರಗತಿಧಾಯಕವಾಗಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯುಂದ ಕೆಲಸವಾಡಿ ರಾಜ್ಯದ ಜನರಿಗೆ ೯(ವೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ಗುರಿ ಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರ ಮುನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೇನಾದರೂ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳು ಬಂದಿವೆ ಎಂದರೆ ಅವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದಿವೆ ಎಂದು ನಾನು ಘಂಟಾಫೋಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 5ನೇ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ನಮ್ಮ ಮೈನೂರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಭಾಗವನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡಿ_. 4ನೇ ಹೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಷ್ರುದವರು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಿಂತ 18 **ಕೋಟಿ** ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಹಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 4 ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಎಂದು 421 ಕೋಟ ರೂಪಾಯುಗಳು ನಗದಿಯಾಗಿದ್ದುದು. ಕೀಂದ್ರ ನರ್ಕಾರದ ಅಡ್ಡಿ ಅತಂಕ ವರ್ತನೆಯಿಂದ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕನೆ ಯೋಜನೆಗೆ 350 ಕೋಟ ರೂಪಾಯಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಸೆಂದರ್ಭ ಒದಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಮನೆಯು ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾವುಗಮನೀಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಯೇ ನಿದ್ದೆ, ಅದರ ಬಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಟಿ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಮೈಸೂರಿ ನವರು ಹೇಳಲ್ಲ. ವ್ರಹಾಜನ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು **ಮ**ಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ **ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆ** ಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದವರು ಕೇಂಗ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು. ಅವರು ಮಾಡರತಕ್ಕ ವರದಿ ಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಇದುವರೆಗೇನೂ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡದೆ ಇವತ್ತು, ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ನಮಸೈಗಳು ಉದ್ದವಿಸಿವೆಯೆಂನು ಹೆ.ಳಿದರೆ, ಅವಕ್ಕ ರಾಜ್ಯಗಳು ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾ ರದ ವಿಚ್ಛಿದ್ರ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂತ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ಒಡಕಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂಥ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರನರ್ಕಾರ ಬಹಳ ಅಡ್ಡಿ ಅತಂಕಗಳನ್ನು ಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ಗೌಡೆ)

ಬಹುಶಃ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ಅನುಸರಿಸಿರತಕ್ಕೆ ನೀತಿ ನಿಜವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿದಾಯಕವಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಹಳ ಧಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಜರ್ಮನಿ ಹಾಗೂ ಜಪಾನ್ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಭೇತ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದು, ಇದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ನಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂದು ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಸರ್ಕಾರದ ಅಡ್ಡಿ ಅತಂಕಗಳ ನೀತಿಯಿಂದ ಯಾವ ಉತ್ತಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಯಾಗುವುನಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ, ನಾವು ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕಿನ ಅಭಾವ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ದೇಶದ ಕೆಲಸ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನಗಳಿವೆ. ಸಂತ್ಯೇಷ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲ ಈ ದೇಶದ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಸ್ಟಾಭಾವಿಕ. ಹೆಚ್ಚು ನಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಕೂಡಿಸಂಥ ಕೆಲವು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಳಗಳು ಈ ದೇಶಲ್ಲವೆಯೆಂದು ಉಕ್ಕಿನ ತಜ್ಞರ ಆಫಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ದೇಶದ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಮೈಸೂ ರಿನ ಹೊಸೆಪೇಟೆ ಅಂಧ್ರರ ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸಿನ ಪೇಲು--ಈ ಮೂರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಉಕ್ಕಿನ ಅಭಾವವನ್ನು ನಿವಾರಣಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಹಾಗೂ ದೇಶವ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಶ್ರಮಿಸಬಹುದು. ಆಗರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರನರ್ಕಾರ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಗಮನಕೊತುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂತ ನಾವು ಸೆಣ್ಣ ಕಾರು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದವರಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಕಾರಿನ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿವೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳ ನಹಕಾರದಿಂದ ತರುವೆ ಯೋಜನ್ಕೆ ಬಹಳ ಅತ್ಯುತ್ತವ ವಾಮದು. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅನೇಕ ತಜ್ಞರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದರೂ ನಹ, ಈ ಸಣ್ಣ ಕಾರಿನ್ನಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಮುಂಜೂರು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರುವ ತೊಂಡರೆ ಸೇನೆಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೇಂದ್ರನರ್ಕಾರ ಬಹಳ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಹೇಳು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ದೊಡ್ಡ ಕಾರುಗಳ ರಕ್ಷಕರಾಗಿರತಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಣ್ಣ ಕಾರು ಗಳ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಬಡವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದನ್ನು ಗಮ ನಿನುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂಬ ಶಂಕೆ ನನಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಅಪೆಂಬ್ಲಿ ಸುತ್ತು ಕೌನ್ಸಿಲ್ ನಸಸ್ಯರುಗಳು ಮತ್ತುಪಾರ್ಲಿ ಮೆಂಟಿನ ನದನ್ನರು ಗಳೆಲ್ಲರೂ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ದೆ.ಡಿಯುವಾಗ ಬಹುಶಃ ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿ ಅತಂಕಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಂದೊಡ್ಡು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಯುಸುತ್ತೇನೆ. ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಮೈನೂರು, ಅಂಧ್ರೆ, ಮುಸ್ರಾಸ್, ಕೇರಳ_ಈ ರಾಜ್ಯಗಳು ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಂದ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯಗಳಿಗೆ, ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತಾ, ಇರತಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರದ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೋರಾವಬೇಕು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಂದೆ ಬರಬಹುಮ. ಜನಗಳು• ಈಗ ಬಹಳವಾಗಿ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ನರ್ಕಾರದ ನೆರವು ಇಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಬಂದಿದೆ ಸುಂದೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳವರು ಮುಂದ ನಾವೇ ಒಂದು ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡನಬೇಕಾದೀತೆಂದು ಹೇಳುವ ಕಾಲ ಈ 1 ಪನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. "ಏಕೆಂದರೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಗತಿಗೂ ಸಂಭಂಧವಿಕೆ. ವ್ಯವಸಾ ಸುಕ್ಕೆ ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಸುಲ್ಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಎನೊಂದು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ವ್ಯವ್ಯಕ್ಕಾಯಕ್ಕೆ ದೊರಕಚೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದು ದೊರಕಲಲ್ಲ. ಕೈಗಾ ರಕ್ಷೆಗೆ ದೊರಕತಕ್ಕ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ರಿ, ನಜವಾಗಿ ಬ್ರಕುಶಃ ವ್ಯವಸಾಸುಕ್ಕೆ ದೊರಕಿದ್ದರೆ ಸೇಕೆಡೆ 80ರಷ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ಆ ಕಾರೋಕ್ತಾದನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ದೇಶದ ಇಡೀ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನ ಬೆಳವೂಗೆಗೆ ಸಹಕಾರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೂ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲವು ನೀತಿ ಗಳಿಂದ ಇವತ್ತು ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳುಂಚೇತನ ಉಂಟಾಗಿ ವ್ಯವನಾ ಉತ್ಕೆ ಜನ ಮುನ್ನುಗ್ಗು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಈ ರಾಜ್ಯದ್ನಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನವೆಂದೇಸಿದೆಯೋ ಆ ಒಂದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ಯರವಾದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಇನ್ನು ಬೀಜ ಬಿತ್ತನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಸಂಶೋಧನೆ **ಮಾ**ಡಿರುವುದು ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ನಿಲುಕುವಂತಾಗಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ನಹಾಯು ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊೇರೇಷನ್ ನವರು ಮುಂತೆ ಬಂದು ನಹಾಸುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಿಜ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ರೈತನಿಗೆ ನಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ರೈತರು ಒಪ್ಪು ತೊಂದ ಕಪಡುತ್ತಿದ್ದಾ ರೆಂಬುದು ರೈತರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. "ಇವತ್ತ ಇಂತ ಜನ್ಮಗೆ, ಯೋಗ್ಯವಾದ ರೈತರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಿಳ ಕಿರುಕುಳ ಇದೆ ಮತ್ತು ನರಿಯಾಗಿ ನಾಲಗಳು ದೊರೆಯು ಕ್ರಾಇಲ್ಲ. ಇದರ ಕಡೆ ನರ್ಕಾರ ದವರು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ನಿವಾರಿನಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ಇರುವಂತಹ ಕಷ್ಟ ಎಷ್ಟೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಈ ಕಷ್ಟ ಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳು ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ದರ್ಲ್ಲಾಗಲ, ಆಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಸಮಾಜ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾ ಗಲ, ಇ್ಶೂರನ್ಸ್ ಎಂಬ ಒಂದು ರಕ್ಷಣಿ ಇದೆ. ಇವೊತ್ತು ಕ್ರಾಸ್ ಇ ನ್ ಶೊರೆನ್ಸ್ ಎಂಬ ರಕ್ಷಣೆ ಸುನ್ನು ಕೊಡುವುದ ರಲ್ಲಿ ನ ಸಗೆ ಇರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆ ಏನು : ಅಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ರ ಹೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಯೂ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾಲದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ರೈತರು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯುರಿ ಎಂದು ನಾವ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ರೈತನು ಇನತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳದವೂ ತೊಂದರೆ, ಅಭಾವ ಬಂದರಂತೂ ಅಪನು ಉಳಿಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಣ ನಮ್ಮಲ್ಲ ಆಹಾರದ ಬೆರೆ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಮಾಡದಿರುವುದರಿಂದ. ಇವತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆ ರೈತನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾನೆ. ಜೋಳ, ರಾಗಿ, ಭತ್ತಮತ್ತು ಮಕ್ಕಿಕನ್ ಗೋಧಿ _ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ೀತಿ ಬೆಳೆಯುವಾಗ ಇದರ ಬೆಲೆ ಘಕ್ಕನೆ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ 100 ರೂಪಾಯು ಇದ್ದರ್ದು 40–50 ರೂಪಾಯು ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಬೆಲ್ಲೆ ಇಳಿದಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ರಕ್ಷಣಿ ಕೊಡಬೇಕು, ರೈತ ಕೊಡಬೇಕೇ, ವರ್ತುರು ಕೊಡಬೇಕೆ ಅಥವಾ ಸಮಾಜದವರು ಕೊಡಬೇಕೇ? ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೆರೆ ನಿ ಉಂತ್ರಣವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ನಾವು ರೈತರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟರೂ, ರೈತನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ ರೈತ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತಾನೆ; ಮುತ್ತು ಅವನು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಉತ್ತವುಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಒಂದು ನಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ ಅದು ಸಫಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುವನ್ನು ನಾವು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಇನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಇತರ ವಸ್ತುಗಳೂ ಇವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಫರ್ಟ್ರೆ ರೈಸರ್ಸ್ನ್ ಒಂದು. ಹಿಂದೆ ಫರ್ಷಲೈನರ್ಸ್ಸ್ ಫಾನಿನ್ ದೇಶಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದವನ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಬೇಕಾದಪ್ಪ ತುಸಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅದರ ಬೆಲೆ ಜಾನ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸೊನೈಟಗಳಗೊಡಾನುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಫರ್ಜ್ ಸೈಸರ್ಸ್ಸ್ ಇವೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದರೂ ಹಿಂದೆ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಏನು ಒಂದು ಬೆಲೆ ಇತ್ತೋ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ದ್ವಗುಣವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನವಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ನಬ್ಲಿಡಿ ಕೊಟ್ಟು, ರೈತರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ನಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. `ಮತ್ತು ಅಧುನಿಕ ವೈವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಮುಂತಾದ ಹೊಸ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವೇತನ ಅಯೋಗದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಬಹಳ ಅಭಿನಂದ ೨(ಯ ವಾದುದು. ಆದರೆ ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೯ದರಿಂದ ಅದಳಿತ ದಕ್ಷಕೆ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ, ಎಪ್ತು ಜನರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ವರ್ಕ್ಲೋಡ್ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವನ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೇ ಬರಲ, ಅವಾ ಕಾಂಗೈ ಸ್ವಾಗಲ, ಕಮ್ಯುನಿತ್ಡಾಗಲ, ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂತದ್ದು ನರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ನಿಮ್ಮಮ ಗಳು. ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವಾಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಚೇರಿಯಿಂದ ವಿಧಾನ ಸಂಧದವರೆಗೂ ಜನರಿಗೆ ಏಸು ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕೋ ಅದು ಸಿಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜನರು ಅವಕ್ಕಾಗಿ ಕಾದು ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತು ಕೆಲವು ಕಡೆ ತಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂತವುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಡೆ ವಿನಾ ಕಾರಣದಿಂದ ನಿಧಾನ ಮಾಡುವ ನೀತಿ ಏನಿವೆ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕು. ನೌಕರಿ ವರ್ಗ ದವರಿಗೆ ಏನು ಈಗ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವು**ದ**ರಲ್ಲೂ ನಿಧಾನವಾಗವೆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಗಜೀಕು. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಿನಾ ಕಾರಣ ಅಡ್ಡಿ ಬಸುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಶಿಶ್ತಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುತಹ ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಅನೆಂಬ್ಲ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೂದೆ ಬಂದು ಮಾಡಿದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ಶಿಸ್ತಿನ ಕೃಮ ಇರಲೇಬೇಕು.

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ಗೌಡ)

ಅದೇ ರೀತಿ ಭೂ ಕುಧಾರಣಿಸುನ್ನು ಅವಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ತರುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ದೇಶದ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಹಂಚಿಕೆ ವಿಷಸುವಲ್ಲ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮವು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೇಸುದು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದಿರತಕ್ಕೆ ರೈತರು ಎಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಹರಿಜನರು ಎಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನೊ ಡಬೇಕು; ಮತ್ತು ಇಲ್ಲ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದರ ತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಹಂಚತಕ್ಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಯಾರೇ ಆಗಲ, ಒಂದು ಎಕರೆಯಾಗಲ, ಮತ್ತು ಮತ್ತು ಮತ್ತು ಮತ್ತು ಮತ್ತು ಬೊಮಿಯನ್ನು ಒಂದು 15-20 ವರ್ಷಗಳ ತನಕ ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಮಾರದಾರದೆಂಬ ಒಂದು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ನಿಯಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರರವರು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅನಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ (ತಾಯಚಾರು). — ತನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿನಸ ನಾವು ರಾಜ್ಯ ಶಾಲರ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾತು ಈ ಚರ್ಚೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ನಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮತಕ್ಕೂ ತರಲಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ವಾನ್ತ ನಿಕವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲ್ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಗೌರವಸಿದೆ ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂತಹ ಮಾತನ್ನು ನ ವುನೋಡುವುದಾದರ ನಮ್ಮ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ನಾವು ಯಾವ ವೃಷ್ಟಿಯುಂದ ಇದನ್ನು ಹೊಚಚಿಸಬೇಕು, ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯುಂದ ಇದನ್ನು ಪತಿಪಾಲನೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಇನ್ನೂ ಕಲತಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾತದು. ಏಕೆಂದರೆ, ರಾಜ್ಯಪಾಲತ ಶಾಷಣ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿನಸ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲ ಯಾವ ಒಂದು ಕಸ್ವಂ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ, ಕಕ್ಷುಮರಿ ಪದ್ದ ತಿಯಾಗಿ ಬಂದಿನ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾತದು. ಸರ್ಕಾಂದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಏಹಳ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಇಲ್ಲಗೆ ಬಂದು ಮಂದೆ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾತದ ನೀತಿ ನಿಮವುಗಳು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯುಂದ ಇರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹಂದು ಹೇಳಿಕೆಯ ರೂಪಸಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಅಂತಹ ನೀತಿ ನಿಯವುಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ವರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಪಾಪ ನೂರು ಶಿಮಿಷ ಶ್ರಮಿಸಿ ಓದಿದರೂ ನಹಿತ ಇದರ್ ಬಂದು ಶಬ್ದವೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ಬಹಳ ವಿಷಾವನೀಯ ುಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಇರು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ವಿಷಸುಗಳನ್ನೊ ಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ಹೇಳಿಕೆ ಎಂದು ನ್ನು ಅಭಿ ಶ್ರಾಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ನ್ನೇ ಕಂಡೋ ಆಥವಾ ಇನ್ನಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದೋ ದಿವಂಗತ ಡಾಕ್ವರ್ ರೋಹಿಯಾರವರು ಒಂದು ಸಾರಿ ಪಾರ್ಲಿ ನಿಂಟಿನ್ಲು ಈ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಈ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಸ್ದಾರೆ: —

"The Address by the President or the Governor looks like a third class report by an Under Secretary or by a bureaucrat."

ತತ್ತು ನಾವೂ ಕೂಡ ಅಂತಹ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೇ ಈ ಒಂದು ಹೇಳಿಕಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಅದು ಮುಂಜಸವಾದದ್ದೇ ಅಲ್ಲವೇ ಅಂತ, ಅಂದರೆ ಆ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೇ ಇದಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು ಒಂದು ನಾನಾದರೂ ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಈ ಭಾಷಣದಲ್ಲೇ ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು .9ನೇ ಪುಟ್ಟದ ಕೊನೆ ನಾಲುಗಳನ್ನು ದಯುವಿಟ್ಟು ನೋಡಬೇಕು. ಸರಿಯಾಗಿರುವ ಒಂದು ಬಾವಿಯೂ ಲ್ಲದ 3,600 ಗ್ರಾಮಗಳು ಇವೆ, ಇದರಲ್ಲಿ 1,900 ಹಳ್ಳಿಗಳೂ ಸೇಳಿವೆ ಎ.ದು ವಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯ ಕಾಲರು ಮೊನ್ನೆ ಜನಸರಿ 19, 1970 ರಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಂಥ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿವ್ದಾರೆ. ಇದು ಎಷ್ಟು ತ್ಯಕ್ಕೆ ದಾರವಾದ ಅಂಶ ಎಂದರೆ ಹಿಂದೆ ರಾಜ್ಯವಾಲರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಹೇಳಿಕೆ ನಮ್ಮ ಕೈಸುಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಎದು 13ನೇ ದಿನಾಂಕ 1969ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಹೇಳಿಕೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯು 25ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ರೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊನೇ ಪ್ಯಾರಾ ನೋಡಬೇಕು, ಕುಡಿಯುವ ಸೀರನ ಸೌಲಭ್ಯ ಲ್ಲದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಸಿಗಾಗರೇ ತೀರ್ಮಾಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದುವರೆಗೂ 11,256 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿರುವುದು ಆಗಿದೆ. ,485 ಬಾವಿಗಳು ವಿಷಿಧ ಹಂತ ಗಳಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಸಣ್ಣ ಗ್ರಾಮ ಳೂ ಸೇರಿ 3,285 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಹೋದ ವರ್ಷ ಎಂದರೆ 1969 ರಲ್ಲಿ 3288 ಬಾವಿಗಳೇ ಇಲ್ಲದ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಇದ್ದವು ಎಂದು ಅಸರ ಹೇಳಿಕೆಯುಲ್ಲ ಇದೆ. ಸಿಗ ಆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ನಂಪೈ 3,600ಕ್ಕೆ ಏರಿದೆ. ಎಂದರೆ ಹೋದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಈ ವರ್ಷ 400

ಬಾವಿಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಗ್ರಾಮಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದವೆ ! ಅಥವಾ ಉದ್ಭವಿಸಿದವೇ ಒಂದು ವರ್ಷ ದಲ್ಲಿ ಎಂಬು ಮಿ ತಿಳಿಯ ದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ನಂಖೆ, ಇದ್ದಿದ್ದ ರೆ ಹಳ್ಳ ಗಳಿಗೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒದೆಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬರುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಹಾಗ್ಲೇಡ್ ಈ ೨(೩ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರುವು ದರಿಂದ ದಿಸ್ತ್ ತ ಡಾಕ್ಟರ್ ರೋಹಿಯಾರವರು ಹೇಳಿದಂತಹ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸತ್ಯಾಂತ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ವರದಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 4 - 6 ದಿವಸದಿಂದಲ್ಲೂ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ರು ತ್ರಭಾರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾವ್ಯಹಣಿ ಮಾಡಲು 3 ಕೋತಿ ರೂಪಾಯಿ ಐರ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಕೋಟಿ ಗಟ್ಟರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಆದರೆ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ನಣ್ಣ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿ ಯಲಾರದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆ. ಇನೀ ದೇಶದ ಜನತೆ ಈ ವಿರದಿಯನ್ನು ಬಿಂದು ವೇದ ಅಂತ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ, ಇಂತಹ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ನುಳ್ಳಿನ ಕಂತೆ ಇದ್ದರೆ ಯಾರು ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆಯ ರೂಪಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ನರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತೊರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ ಎಂದರೆ ತಾವು 16ನೇ ಪುಟದ ಮೊದಲನೆಸು ಪ್ರಾರಾವನ್ನು ನೋಡ ಬೇಕು. ಮೂಲದ ನಿರ್ವಾಸಿತರ ಪುನಕ್ಕಟ್ಟೀಕರ ಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು 3,000 ಹೆಕ್ಟೇರು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ದಲ್ಲಿ ರಬ್ಬರು ತೋಟಗಳನ್ನು ಬೆಳಸಲಾಗಿದೆ. 3000 ಹೆಕ್ಕೇರುಗಳು ಎಂದರೆ ಈ ಲೆಕ್ಕ ಸಾಧಾರಣ ಎಳೊವರೆ ನಾವಿರ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ರಸ್ಪರ್ ತೋಳವನ್ನು ಬೆಳೆದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಆಖುತು. ತಾವು ಹಿಂದಿನ ರಿಪ್ರೇರ್ಟ್ ಸ್ಟು ನೋಡಬೇಕು. 3,000 ಎಕರೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಶ್ಯೀರ್ಣ ದಲ್ಲಿ 1969-70 ರಲ್ಲಿ ರಬ್ಬರ್ ತೋಟಗಳನ್ನು ಬೆಳೆನಬೇಕೆಂಬ ಕಾರೈಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಮಿನ್ ಪ್ರಿಂಟೇ ಅಥವಾ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅಂತ ಒದಬೇಕು ಅಂತ ಅನು ಪುದ್ದಾದರೆ ಇದು ಒಂದು ನರಿಯಾದ ಹೇಳಿಕೆಯೇ! ಇದಕ್ಕೆ ಘಟನಾರೂ ಪವಾಗಿ ಯಾವ ತರಹದ ಮಾನ್ಯತೆ ಜನತೆಯಲ್ಲ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ನಭೆಗೆ ಯಾವ ಮಾನ್ಯತೆ ಜನತೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ? ಇಂತಹ ವಾನೈವಿಕವಾಗಲಾರದಂತಪ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು, ಅಥವಾ ಅನತ್ಯವಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಂತಹ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜನ ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಪೋಸಹೋಗತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. 'ಅದ್ದರಿಂದ ದುಖಪಿಟ್ಟು ಮುಂದಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂತಹ ಭಾಷಣವನ್ನು "ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಗೌರವಯುತವಾಗಿ ಇಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರಿಯಲ್ಲ ನಾಲ್ಕು ಸಾರಿ ಯಾದರೂ ನೋಡಿ ಹಿಂದಿನ ರಿಪೋರ್ಟ್ ನ್ಸ್ಟ್ ಪರಿಶೀಲನಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅದ್ದು ಪಡಿಗಳನ್ನು ವಾಡಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಸೂಚಿನ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈ ರಿಪೋರ್ಟನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್ 'ರವರ ಮಂತ್ರಿಮುಂಡಲದ ಸಾಫನೆ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. 3, 00 ಎಕರೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ 3,000 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅಂತ ಹೇಳಿರುವದು ಇದು ಒಂದು ಸುಳ್ಳಿನ ಕಂತೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಘಟನೆ ಪ್ರಕಾರ ಡೈರೆಕ್ಟೀವ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ತರಹ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಏಷಯವನ್ನು ಈ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಯೂ ಸಹಿತ ಇದರಲ್ಲ ಅಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದ ಪರ್ಿತ್ರನೆ. ಇದೇ ದಿವಸದ ಹೇಪುನನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುಲಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯ್ಂವರು ಮಾಡಿರು ವಂತಹ ಒಂದ್ಯು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಓದಿವೆ. ಅವರು ಹೇಳಿವಾರ ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳವರು ಡೈರೆಕ್ಟೀವ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಷಲ್ಸ್ನನ್ನು ವೈಯೋರ್ಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ತರುಗೆ ಬೇಕಾವಂತೆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಬಹಳ ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ ಎಂದು. ಅವೇ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಈ ಸರ್ಕಾರವೂ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆಯೇ ಅಫವಾ ಅದೇನಾದರೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ

ವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇಷ್ಟೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಯಾವ ಯಾವವು ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ತಮ್ಮ ಎದುರಿಗೆ ತರಲಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಭಾಷಣದ ಕೂನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೇಶವಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ವಿಷಮಕಾಲದಲ್ಲಿವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳು ನಸ್ತು ಎಳೆಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಇದುವರೆಗೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗದಿದ್ದ ಹಲವಾರು ನಂಕಟಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರ ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಮುಖವಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವನ್ನು ದೂರೀಕರಿನಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವೇ? ಅಥವಾ ಇವತ್ತು ವಾನ್ರವಿಕವಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲ ಉದ್ಘವಿಸಿದಂತಹ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇದಜೇ ಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ?

Sri K. H. PATIL.—Sir, I may intervene for a minute. If I correctly read that statement, Sri Veerendra Patil has rightly pointed out that it pertains to his party in the State and his speech does not reflect on the Centre.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಅದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಆದರೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ Reflection on the Centre, ಅಂತ ಇದೆ.

3-30 р.м.

ಇದು ಚಾಣಾಕ್ಷ ತರಹದ ಭಾಷಣ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಏನೇನು ಕೆಲನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದರಿಂದ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹುಟ್ಟಿತು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನೋ ಇನ್ನು ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನೋ ಇನ್ನು ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನೋ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಕ್ಲಾರಿ ಫಿಕೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇಂಥ ಒಂದು ವಿಷಮ ಪರಿಸ್ಥಿಯನ್ನು ಈ ಹೊತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಸಹಿತ ನ್ನಷ್ಟ ಶಬ್ಧಗಳಲ್ಲ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ನಲ್ಲಿನ ಒಡಕಿನಿಂದ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಷಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಪಾಪ್ರಭುತ್ಪಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನ್ನಷ್ಟ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ನಾನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪನುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಹೇಳಿರುವ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣನನ್ನು ಒರುವುದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಹೆತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಇಬ್ಬಾಗವಾಗಿದೆ, ಡಾಕ್ವರ್ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಜೀನಂತನಾಗಿದ್ದಾಗ ಕಮ್ಯುನಿನ್ನರ ಜೊತೆಗೆ ಕೂಡಲಕ್ಕೆ ಸಿದ್ದನಿದ್ದೇನೆ, ಪಿ. ಎಸ್.ಪಿ ಜೊತೆಗೆ ಕೂಡಲಕ್ಕೆ ಸಿದ್ದನಿದ್ದೇನೆ, ಪಿ. ಎಸ್.ಪಿ ಜೊತೆಗೆ ಕೂಡಲಕ್ಕೆ ಸಿದ್ದನಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆಯುಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳು ತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನತತ್ತಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನಸಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲ ಜೀವಂತಸಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪನುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಹೊತ್ತು ಚಿರಾಯುಗಳಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರೇ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಭಾವನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿ ದ್ದರೆ ಅದು ಬಹಳ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಹೊತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅಂದರೆ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಗಳ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಬಂದತೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ಪಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನು ವ ಭಾವನೆ ಬಂದಿರ ವುಮ ಸರಿಯಾದ ಭಾವನೆಯಲ್ಲ, ಅಂಥ ಭಾವನೆಯ ನ್ನು ನಾವು ಜನತೆಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬಾರದು ಎನ್ನು ವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಹೊತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ 1 ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗೆ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವವರೇ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ನಮಗೆ ಸ್ನಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರೆತು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವು ಯಾವತ್ತಿಗೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳೆಲ್ಲ ಡಿವೈಡ್ ಅಂಡ್ ರೂಲ್ ಎನ್ನುವ ಬ್ರಿಟಪರು ಹಾಕಿದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೇ ಹೊರತಾಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ಉಳಿದು ಬರಬೇಕು ಅಥವಾ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲ ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಬರಬೇಕು, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳು ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲ ನಮಗೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅಂತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳು ಸಕಾರಾರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನು ವುದನ್ನು ಮರೆತರು. ದಿವಂಗತ ನೆಹರೂ ಅವರು ಮತ್ತು ಅವರ ಅನ್ನು ಯಾಯುಗಳು ನತತವಾಗಿ ತಾವೇ ಅಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ದಿಂದ ಯಾವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಯೂ ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಬರಲಾರದಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರತಕ್ಕೆ ಕಾಲದಲ್ಲ ಅವಡಿ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಸರು ಒಂದು ಹೊಸ ಸೋಷಿಯಲನು ತರುತ್ತೇವೆ, ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಹೊತ್ತು ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸೋಷಿಯಲನಂ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹೊತ್ತಿನ ವಿಷಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದರೆ ಆದಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನವರು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ನೀತಿ ಕಾರಣ ವತ್ತು 22 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಂಥ ಕುತುತ್ತದಿಂದ ವಾರ್ವವಿಕ ವಾಗಿ ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ.

ವಾನ್ಯ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಅಹಮೆದಾದಾದ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಪಾಯಿಂಟ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನು ಪುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆಸುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಇನೆ, ಅಲ್ಲಿ 10 ಪಾಯಿಂಟ್ ಫ್ರೋಗ್ರಾಂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನ ತಕ್ಕ ಸೂಚನೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಗಮಸಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲ ಈ 10 ಪಾಯಿಂಟ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂಗೆ ವಿರೋಧ ವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾ ರೆಂದರೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ವಾರ್ ಕಡೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ, ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ವಾರ್ ಏಜೆನ್ಸಿ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಬ್ಯೂರೊಕ್ರಾಟಕ್ ಚೈಪ್ ಆಫ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಪಾಲಸಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಹತ್ತನೇ ಪುಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ 'ಕೇವಲ ಶುಷ್ಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ಮಾರು ಹೋಗದೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಉದ್ಯಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ, ನೀಡುವ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಕಾರ್ಯ ರೀತಿಯನ್ನು ಅನುನರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾವ 10 ಪಾಯಿಂಟ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಹೊತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜರಿಗೆ ಕಾಂಪೆನ್ ಸೇಷನ್ ಕೊಡುವುದನ್ನು ತೆಗೆ ಸುಬೇಕು ಎನ್ನು ವ ಕೂಗು ಇದ್ದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲರುವ ಸಾಧಾರಣವಾದ ಚೆನೆನ್ನಿ ತೆಗೆಯುಸ್ತದಕ್ಕೆ 35-40ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಣವಿಲ್ಲ, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗು ತ್ತೇವೆ. ವುತ್ತು ಆಗತಕ್ಕ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಚೆನೆಂಟ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ, ಅವರಿಗೆ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು, ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಭೂ ಸುಧಾರಣಿಯನ್ನು, ಎಪ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬಹುದು ಏನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಾಲಿವನ್ನು ತೀರಿಸಲಾರದೆ ಬಂದಂಥ ಜಮೀನನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೇ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಹೊರತು ಭೂಮಿ ಉಳಿಯುತ್ತ ದೆಯೇ ಎನ್ನುವ ನಂತಯ ನನಗೆ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಹಾಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಜಮೀನನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕಡಿಮೆ ದರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ 70 ರಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಹಣವಂತರ ಸ್ಪಾಧೀನವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರವೇ ದುದ್ದು ಕೊಡುತ್ತದೆ, ಚನೆಂಟ್ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೆಳಿ ಜಮೀನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಾನು ಸ್ಪಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. 10 ಪಾಯಿಂಟ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನತ್ಯಾಂತವಿದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಜನರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರೆಗಳು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಹಸುದಾಬಾದ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂಥ ತೀರ್ಮನೆ ವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಳಿತ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. "We have tried our best to improve the working of the officials." ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಕೊಟ್ಟರುವ ಎರಡೂ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಿದಿದರೆ ಆಡಳಿತ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇನೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಕಾಂಟ್ರಿ ಡಿಕ್ಕರಿಯಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳು. ²16 ಜನ ನದಸ್ಯರೂ ಈ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಒದುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ? ಕಾಂಟ್ರಡಿಕ್ಚರಿಯಾದ ಹೇಳಿಕೆಗೆಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಅರ್ಜಿಗಳು ಒಂಟು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ವಿಶೇವಾರಿಯಾಗದೆ ಉಳಿದಿವೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣಿ ಹೇಳಬೇಕಾವರೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ವಾಲಂಟರಿ ಟೀಚರ್ ಅಗಿ ಕೆಲನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದನ್ನು ರೆಗ್ಯುಲರೈನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮೆಂಟ್ ಅರ್ಡರ್ ಇಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ನೇವುಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಕೇನು 1961 ರಿಂದ 1970 ರ ವರೆಗೂ ಇನ್ನೂ ಸಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲವೆ. ಅಂಥ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಹೋದರೆ ಸರ್ಕಾರ ವಾಸ್ತವಿಕ ರೂಪದಲ್ಲ, ಕಾರ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನು ಪುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರ ಅಡಳಿತ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಎಲ್ಲ ಏನಾದರೂ ಅದನ್ನು ಕೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲ ಎನು ವಂತಾಗಿದೆ. ರಾಯಚೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಸೆಪನ್ಸ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನವಾಯಿತು, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡ್ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿರಿಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ)

ಕಳ್ಳತನವಾಯಿತು, ಬೇರೆ ಅಧಿಕಾಠಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಳ್ಳತನವಾಯಿತು. ಇವೆಲ್ಲಾ ಹೌಸ್ ಬ್ರೇಕಿಂಗ್ ಕೇನುಗಳು. ಇವುಗಳ ಇನ್ ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಈ ಹೊತ್ತಿಗೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಡಕಾಯಟೀಜ ನಡೆದಿವೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ರುಜುವಾತು ಕೊಡಬಹುದು. ಎಗ್ಚಕ್ಯೂಟಿಷ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್ರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಳ್ಳತನ ಟ್ರೇಸ್ ಔಟ್ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಇದೆಂಥ ಸರಕಾರ? ಅಡ್ಮಿಸಿಪೈಡನ್ ಉತ್ತಮ ವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ? ಚಿಂತಾಮಣಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಡ್ನೇವೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹಂಗರ್ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ನಡೆಯಿತು, ಇದು ಆಡಳಿತ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಗುರುತೇ! ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶವಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 7 ನಾವಿರ ಜನರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ನರಕಾರದ ಶೀತಿಯೇ ? ಈ ಏಳು ಸಾವಿರ ಜನ ಲೋಕಲ್ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ಸ್ ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರೂ ನೀವೇ ಅಪ್ ಯುಂಟ್ ಮೆಂಟ್ ರೆಗ್ಯುಲರೈಜ್ ಮಾಡಲು ಪಬ್ಲಿಕ್ ನರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವವರೂ ನೀವೇ. ಇದು ಬೆರಿ ಎಳು ಸಾವಿರ ಜನರ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಇವರ ಹಿಂದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅವರ ಕುಟುಂಬ ವರ್ಗದ ಜನರ ತ್ರಶ್ನೆ, ಇದು ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಒಬ್ಬ ನೌಕರನ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬರ್ನಿತಕ್ಕವರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಎಂದು ಹಿಡಿದರೆ 28000 ಜನರ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟು ನುಲಭವಾಗಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲು ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಪಂಚಾಯತಿ ಸೆಕ್ಸೌಟರಿ ಕಲಿನ ಕೊಡು ತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವದರೊಳಗಾಗಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್ ಮೆಂಟದವರು ಅವರನ್ನು ನೌಕರಿಯಿಂದ ಕಿತ್ತು ಹಾಕುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಎಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ, ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸು ವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ತುಟ್ಟಿ ಭತ್ಯ ಕೊಡು ತ್ರೇಪರ್ ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇವೆ. ಸರಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೀತಿ ನಿಯಾಸು ಇಲ್ಲ. ಹೋಷಾಲಜಂ ನೀತಿ ಯಾವಾಗ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರಿ! ನಿಜಲಿಂಗಪ್ರನವರಿಗೆ ಸೋಫಾಲಜ್ ಎಂದು ಅಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಇದ್ದವರು ಈಗ[್]ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಅವರ ನೀತಿ ಆಗಲಾರಡು, ಅವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೋಫಾಲನ್ನ ಆಗಿಸ್ಥರ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆಪಿನ್ಸೂ ತೆಗೆದುಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸೋಫಾಲಿನ್ನ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅಂತರ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಸೀಲಿಂಗ್ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವವರು ಸೀಲಿಂಗ್ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಕಾರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಮಾಡಲ. ಇಂದು ಪರಚೇಶವಿಂದ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ತರಿಸಲು ಹಣ್ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಟ್ರಕ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ತೆರೆದರೆ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ನೌಕರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಬರಿ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿನಿ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುವುದರ ಬದಲು ಸ್ಪಷ್ಟ ವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತತ್ಪಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಿ ಅಂಬರೆ ಇವರ ಸೋಫಾಲಜಂ ಅನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ, ಮತ್ತು ನಾವು ಅದನ್ನು ನ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇಂದು ಸೋಫಾಲಜಂ ವಾತಾವರಣ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ಇಂದ್ರಮ್ಮನವರೂ ಕೂಡ ಸೋಷಿಯಲಜಂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾದ ಸೋಷಲನ್ವರಾದ ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣರವರು ಇಂದು ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿಯವರು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಅಶೋಕ ಮೆಹತಾ ರವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮ ಮನೋಹರರೋಹಿಯಾ ಅವರಿಗೆ ಎಂಥ ಪರಿಣಾಮ ವಾಯತು ನೋಡಿದೆ (ವೆ. ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದಂಥ ಜನ ಪೋಷಿಯಾಲಿಜಂ ಹೇಳಿದರ ಜನ ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಇಂಡಿಕೇಟ್ ಸಿಂಡಿಕೇಟಿನವರು ಸೋಷಿಯಾಲಜಂ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಜನ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ನಾಟಕ ಜನರ ಮುಂದೆ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಕು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಇಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಸಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತಮ್ಮ ಹೀರೆಮಠ (ಗಾಂಧೀನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನೆ ಅರ್ಪಿಸುವ ಮೊದಲು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ಇರುವಂತೆ ಇದ್ದರೂ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕೊಂತೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಶುದ್ಧ, ದಕ್ಷ, ವಿಜಕ್ಷಣ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಹಿತವಚನ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಾವು

ಹೇಳುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಹಿಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆ ಅವರಿಗೆ ಕಿವುದು ಮನೋಭಾವ ದಂತಿರುವುದರಿಂದ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ:

> ಹರಿವ ಹಾವಿಗೆ ಆಂಜಿ! ಉರಿಯೆ ನಾಲಗೆಗಂಜಿ! ಒಂದಕ್ಕಂಜುವೆ! ಒಂದಕ್ಕಳ:ಕುವೆ! ಭ್ರಷ್ಠಾಚಾರಕ್ಕಂಜುವೆ! ಆಕ್ತಮೆ ಆಡಳಿತಕ್ಕಂಜುವೆ! ಇದಕ್ಕಂಜದವರು ಆಡಳಿತವನೆಂತು ನಡೆಸಬಲ್ಲರೆಯ್ಯ!

ಎಂಬ ಹಿತವಚನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಹೆಳಿಸುವುದು ನೂಕ್ತವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಈ ಪ**ದ್ಧ**ತಿ ಮುಂದಿನ ಸಾಲನಿಂದಾದರೂ ಆಚರಣೆಗೆ ಬರಲೆಂದು ಹಾರ್ಜ್ಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಸರಕಾರದವರು ಕೆಲವು ಕಾನೂನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಡಳಿತ ಪಿವೇಚನೆಯಿಂದ ದೂರ ದೃಷ್ಟಿಯುಂದ ಕೂಡಿರದಿದ್ದರೆ ಅಭಾಸ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ ಕೊಡ ಬಯನು ತ್ತೇನೆ. ಆಡಳಿತ ನೀತಿ ಸಮಾತಾರ್ಮದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಏಕಸ್ಟಾಮ್ಯ ಭ್ರಷ್ಮಾ ಚಾರಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ವಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲ ಈ ಒಪ್ಪಿರುವ ಸಿದ್ದಾಂತ. ಇದಕ್ಕೆ ವೃತಿರಿಕ್ಕವಾಗಿ ನಡೆದಿರುವ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂಡಿಯನ್ ಅಯಲ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ಆಯಲ್ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆ ಪದ್ಧತಿ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಏಕಸ್ಟಾಮ್ಯ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳಸಲಿಕ್ಕೂ ಭ್ರಷ್ಠಾ ಚಾರ್ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವಂತಹ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಒಬ್ಬಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ದೇಶಾರ್ದ್ಯಂತ ಎಣ್ಣಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡು ತ್ರಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಸಾವಿಲಾರು ರೂಪಾಯು ಮಾಟುಲು ನಲ್ಲಿಸಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಒಬ್ಬರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ 50-60 ಸಾವಿರ ಸಂಪಾದಿಸುವದನ್ನೇ ತಪ್ಪಿಸಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ರೂ 500-1000 ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಾರು ಹಂಚಿಕೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತನ್ನಿ ಎಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೋರಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇಬ್ಬರು ಹೋಲ್ ಸೇಲ್ ಡಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟರ್ಸ್ಗೆ ಇದ್ದಾರೆ.

[MR. CHAIRMAN (SRI D. M. SIDDA'AH) in the Chair]

ದಿವಸಕ್ಕೆ 540 ರಿಂದ 600 ಬ್ಯಾರಲ್ ಎಣ್ಣಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕು ಜನರಿಗೆ ಹಂಚಿರಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರ ಉತ್ತರ ಹೇಗಿತ್ತು, ಗೊತ್ತೇನು ! '' ಈಗಿರುವ ಇಬ್ಬರು ಹಂಚಿಕೆದಾರರು ತುಂಬಾ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳು, ರಿಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನೇ ತಡೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ ಎನು ಮಾಡುವುದು " ಇದು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಉತ್ತರ. ಹಂಚಿಕೆದಾರರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಭಾವ ಶಾಲಗಳೇ! ಏನನ್ನು ನೋಡಿದರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಲ್ಲ. ನನಗಂತೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ ವಾಯಿತು. ಅಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿ ಲೈಸನ್ನಿಂಗ್ ಪದ್ಧ ತಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆ ಒಂದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಕಂದರು. 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಗಳ ಸಾಲ್ಪನ್ನೀ ಗೆರುಕೊಂಡರು, 500 ರೂಪಾಯು ಡಿಪಾಜಟ್ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡರು. ಲೈಸನ್ಸ್ ಜಾರಿಗೆ ಕೆಪಟ್ಟರು. ಎಣ್ಣ್ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂದು ಆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ಸ್ನ್ ಕಾಗದದ ಕೆಪೆಗೆ ಬರೆದರು. ಆದು ವವಾಗಿದೆ ಎಂದರ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದು ಅದು ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೋ ಎನ್ನುವದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡನೆ ನಾಟಕ ಚೀಟಿಗಳ ಕೊನೆಗೆ ಅಕನ್ಮಾತ್ ಅಪಾಯಗಳಿಗೆ ಕಂಪನಿಸುವರು ಜವಾಬ್ಧಾರರಲ್ಲ ಎಂದು ಬರೆಯುವಂತೆ ಇವರ ರೈಸನ್ಸಿಗೆ ಬೆರೆ ಕೊಡವೆ ಮಾಡಿದರು. ಇವರ ಈ ರೈಸನ್ಸ್ನ ಪದ್ಮತಿ ಯನ್ನು ಆಯಿಲ್ ಕಂಪನಿಯವರು ಕಸದಬುಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಎಂತಹ ಅವಿವೇಕದ ಅದಳಿತ ! ದೂರದ್ದೆಷ್ಟಿಯಲ್ಲದೆ, ಸರಿಯಾದ ಸಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹಸ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳಿರುವಷ್ಟ್ರೇ ಬೆಲೆಯ ಇಂತಹ ಲೈನನ್ನಿಂಗ್ ಪದ್ದತಿ ಕೇಳಿ ಮೆಂಟರ್ ಅನ್ನ ತ್ರಯ ಹುಚ್ಚ ಕೂಡ ಹೀಗೂ ಉಂಟೆ ಎಂದು ನಗಬಹುದು. `ಅಯಿಲ್ ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಲೈಸನ್ನಿಂಗ್ ಪದ್ಧತಿ ಯನ್ನು ಕಾಲನ ಕಸದಂತೆ ಕಂಡರು. ಅಂದಮೇರೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಿಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಬಂತು ? ವಿಚಕ್ಷಣೀ ಎಲ್ಲ ಬಿಂತ್ತು : ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಭಷ್ಠಾಚಾರಗಳೇ ಇಲ್ಲಿ ಜಯ ಪಡೆದ ತಾಗಲ್ಲವೇ : ಇದು ನಾಚಿಕಪಡಬೇಕಾದ ಪ್ರನಂಗವಲ್ಲವೇ ? ಚೇಳಿನ ಮಂತ್ರವೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಹಾವಿನ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಕೈಹಾಕಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿನಿಯವುಗಳಂತೆ ಅಯಿಲ್ ಕಂಸನಿಯವರು ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಒಪ್ಪೆದಿದ್ದಲ್ಲ ಆ ಎಣ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರದಂತೆ ಮಾಡುವ ಆಧಿಕಾರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಈ ಆಧಿಕಾರ ಚರಾಯಿನಲು ಆಗದಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡಿ. 6 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮನಾಪಲ ಪದ್ಧತಿ ತಪ್ಪಿತಿ

(ಶ್ರೀಮತ್ತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠ್)

ನೂರಾರು ನಿರುದ್ಯೊಗ ವಿಬ್ಯಾವಂತರಿಗೆ ವಗೈರೆಯವರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಲ. ಆಯಿರ್ ಕಂಪೆ ುಯ ಮೇರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಹಿಡಿತ ಉಂಟು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಹಕ್ಕುಂಟು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸದಿರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಪಾಪ, ಆ ಇಬ್ಬರು ಹಂಚಿಕೆದಾರರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಬೆದರಿರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಒಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಅಖಲಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿಯುವರೆಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದಾರ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಕ್ಕೆ ಆಗು ತ್ರದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಆ ಕಾನೂನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸಬಯನುತ್ತೇನೆ.

ಜನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಮಹಾಜನ್ ಅಯೇಗದ ತೀರ್ಪಿನಂತೆ ಮೈಸೂರು-ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡಿ ವಿವಾದವನ್ನು ಶೀಘ್ರವೇ ಬಗೆಹರಿನಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆ ಸುನ್ನು ಕೇಂತ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ಕೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿನುತ್ತೇನೆ. ಆದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆ ಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕ ಆಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಳೆದರೂ ಕೂಡ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರು ಇಡದೇ ಇರುವುದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಗವ ನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ವಿಶಾಲ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಮುಂದಿನ ಸಾರಿಯಾದರೂ ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡಲೆಂದು ಹಾತ್ಯೆಸುತ್ಕೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೊಳಚೆ ನಿರ್ಮಾಲನದ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿನದಿರುವುದು ವಿಷಾದಕರ. ಅವರು ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕುಮಾರ ಕೃಷ, ಲಾಲ್ ಬಾಗ್, ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿರೋಡ್ ಇಂತಹ ನುಂದರವಾದ ಭವನ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ನೋಡಿ ಹೊಗಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಶ್ರೀರಾಮಪುರ, ಕಂಟೋನ್ಮೆಂಟ್ ನೋಡಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ದ್ವರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ನೋಡದೆ ಇದ್ದಂಥ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಲಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮೇಲಾದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಈ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕ್ಯಾನ್ಸರಿನಂತೆ ಇರುವ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ನಿರ್ಮೂಲ ಆಗುವವರೆಗೂ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಥಳಕು ಒಳಗೆಲ್ಲಾ ಪುಳುಕು ಎಂಬ ಅಪವಾದದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲ. 20 ಲಕ್ಷ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವಾ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹಿತಾಕಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತ್ರಿಶಂಕು ಸ್ಪರ್ಗತಿಂದ ಪಡೆಸುಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೊ ಹೊರುವವರಿಗೆ ಮೂಗುತಿ ಭಾರವಾಗಿತ್ತೆ, ಎಂಬಂತೆ ದೊಡ್ಡ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವಿರುವ ಮುಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಭಾರವಾಗಿ ಕಂತ್ರಕ್ಕೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧವಷ್ಟಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರ ಪುರೋಭಿವೃದ್ದಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಾತಿ ನಿಧ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಪನ್ತಾಪಪೇ ಇಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿಗಳೊಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ವಿಷಾದಕರ. ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಉಪೇಕ್ಷೆ ಸಲ್ಲದು ಇದರಿಂದ ಧಕ್ಕೆಯುಂಟಾದೀತೆಂದು ಹೇಳಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಹೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೈದಾನವಿಲ್ಲದೆಂತಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಒಂದೊಂದು ಹೆಂಸದಾಗಿ ನಿರ್ಮಿತವಾಗುವ ಎಕ್ಸ್ ಟೆನ್ಷನ್ಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಆಟರ ಮೈದಾನ ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ಸ್ ನವರ ತೀರ್ಮಾನವಿತ್ತು. ಈಗ ಆ ಮೈದಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹಣವಂತರ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ರೇಸ್ ಕೋರ್ಸ್ ಮೈದಾನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಬದಲಾಯನುತ್ತೀರೆಂಬ ವದಂತಿ ಇದೆ. ಅವನ್ನಾದರೂ ಶ್ರೀಮಂತರ ಬಾಯಗೆ ಹಾಕದೆ ಹೆಂಗಳೂರಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಟರ ಮೈದಾನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್, ಮತ್ತು ಮುನಿಸಿಪರ್ ಸ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾರೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆ ಗಳಲ್ಲಿ ನರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಖಾನಗಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಏಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ? ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ವಿದ್ಯಾವ್ಯಾಪ್ತಾರವಾದರೂ ನಿಲ್ಲ ಬಹುವೇನೋ? ಆದುದರಿಂದ ಆದನ್ನೂ ವಹಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂತಾಗು ತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಭೂಮಿ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ದ್ವಾರೆ. ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದವನಿಗೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಕೊಡುತ್ತೀರಿ? ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದ ರೈತನಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಎಕರೆ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು 3 ವರ್ಷವಾದರೂ ಇನ್ ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಜಮೀನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅವುಗೆ ಬೇಕಾದಂಥಾ ದಾಖರಾತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮಾ. ದರೆ ಆತನಿಗೆ ಏನು ಹಕ್ಕು ಬರುತ್ತದೆ? ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಯಾಸರೀತಿ ಹಂಚುತ್ತೀರಿ? ಅದು ಎಷ್ಟರಮುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯಗತಮಾಗುತ್ತದೋ? ಏನಾಗುತ್ತದೋ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ನಿರ್ಣಮಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಇವರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೇಗೆ ಎಂಬುವನ್ನು ಕಾದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

4-00 P.M.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜು ಪ್ಲಾಂಟು ಎಂದು ಮಾಡು ತ್ರಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ಕೆಡದಂತೆ ಇಡಬಹುದು, ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಹಾಗದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜನ ಬಡವರು ವಿಧವಾ ಹೆಂಗನರು ಹಾಗೂ ಮುದುಕಿಯರು ತರಕಾರಿ ಇತ್ಯಾಥಿಗೆ ನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಇವ್ ಗೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇಲ್ಲ ಕಟ್ಟುವ ಕಟ್ಟಡವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇಗನೆ ಮುಗಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳು ಮಾಡ ವ ಕೆಲಸ ನೋಡಿದರೆ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ಅನುಕೂಲವೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಪೊರೇವನ್ನು ನಲ್ಲ ಮೊದಲು ಒಂದು ಕೆಲಸ ಆರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲ ಮುಗಿಸಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದರೆ ಆರು ವರ್ಷಗಳ ದರೂ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ವೆರೇ ಆಂಜಾಜುಗಳು 30 ಲಕ್ಷ ಇದ್ದರೆ ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ 60 ಲಕ್ಷ ಐರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಕಾರ್ಪ್ಟ್ ರೇಷನ್ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ನರಿಪಡಿಸಿ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯುತ್ತುದೆ.

ಇನ್ನು ಜೈಲು ಬ್ಯೈದಿಗಳನ್ನು ನುಮಾರು 504 ಜನರನ: $_{1}$ ಗಾಂಧಿ ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಅಂಗ ವಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಅನೇಕರು ತಪ್ಪು ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು, ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸೆಂಟ್ರರ್ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಈಗ ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಕಲವು ಬೈದಿಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು 44 ಬೈದಿಗಳನ್ನು ಘನಸರ್ಕಾರದವರು ಬಿಡುಗತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶಿಥಾರನನ್ನು ಕೂಡ ವಸದಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಖೈದಿಗಳನ್ನು ಬಟ್ಟು ಅವರವರ ಉಮ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿವೆ. ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 10-12 ಮೈಲ ದೂರವಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಿಟಿ ಕಾರ್ಪೋರೇಷ್ನುಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಕಾರ್ಪೋರೇಷ್ನುನವರು ಸರಿಯಾದ ರೋಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಲ್ಲ. ದೀಪಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿಸಿಕ್ಕಾಲ ಕಾರ್ಪೋರೇಷ್ನುನವರು ಇಂತಹ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಇವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ನಿನವರು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇರುವ ಜನಾಗೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ, ಲೈಟುಗಳಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರ ಲಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕುದುದ ಅತ್ಯಗತ್ಯ್ನ

ಇನ್ನು ಹರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬಹಳವಾಗಿ ಇವರ ಉಸ್ಥಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ನರಕಾರದ ವರೂ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏರೀ ಹಣ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಶ್ರೀಮಂತರೇ ಆಗಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇತರರು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವವರು ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಇವರ ಗುಡಿಸಲುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇವರ ಕಪ್ಪ ಸುಬ ಗಳೇನು ಇದರಗೇನೇನು ಅನುಕೂಲಗಳು ಬೇಕಾಗಿವೆ ಎನ್ನು ಪುದನ್ನೇನಾದರೂ ಆವರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿ ಅವರಿಗೆ ನಮಾಧಾನವಾಗುವಹಾಗೆ

(ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ವಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠ್)

ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇವರೆಲ್ಲಾ ಸವರ್ಣೀಯರು ಅವರು ಹೇಜನರು ಎಂದಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ಸುವರೆಗೆ ಸ್ಟೆಯಂಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಹರಿಜನರು ವಿಶ್ಯಾಭ್ಯಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಸುವರೆಗೆ ಇವರ ಉದ್ದಾರ ಬಂಡಿತ ಅಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹರಿಜನರು ಬಡವರು ಎಂದು ಅವರ ಹೆನರು ಹೇಳಿ ಬೇಕುದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥದಷ್ಟು ಹಾ ಕೂಡ ಅವರ ಕೈಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ದಳ್ಳಾಳಿಗಳು ಇವರ ದುಡ್ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರ ನಿಗಾ ಕೊಟ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಲಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನನೀಯವಾದ ಮಹತ್ವವಾದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಕೀಯ ಕಲುಷಿತಗೊಂಡಿದೆ. ವಿಸೇಡನೆಯಂದ ನಡೆಯುವ ಹೊಣಗಾರಿಕೆ ಶಾನಕರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮುತ್ತಿ ನಂತಹ, ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಕೀಯ ಕಲುಷಿತಗೊಂಡಿರುವುದು ನಿಜ್ಯ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಯೋಗ್ಯ ನಾಯಕು ಅಭಾವದಿಂದ ಇಂದು ರಾಜಕೀಯ ದಿಶಾಳಿಯಾಗುವ ಹೊತ್ತು ಬಂದಿದೆ. ಮಹಾ ನಾಯಕರು ಕಣ್ಮರೆಯಾದ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ ಲಂಗು ಲಗಾಮಿಲ್ಲದೆ ಓದುತ್ತಿದೆ. ಅರ್ಹರಾದ ದಕ್ಷರಾದ, ಅಮಿಷ, ಆಹಂಭಾವಗಳಿಲ್ಲದ ನಿಶ್ಪಾರ್ಥಿ ಶೀಲವಂತ ನಾಯಕರಿಲ್ಲವೆ, ರಾಜಕೀಯ ಹುಚ್ಚೆದ್ದು ಓಡುತ್ತಿದೆ. ವಿಚಾರಕೀಲರೆಲ್ಲರೂ ತರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪ್ರಮಂ ವಿವೇಚನಾ ನಾಯಕರಾಗುವ ಸರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುಹುವೇನೋ ಎಂದು ನಂಬಲು ಅವಕಾಶ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಣ್ಮರೆಯಾದ ಮಹಾನಾಯಕರ ಅಭಿಮಾನ, ದೇಶಪ್ರೇಮ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿತ್ಯವೇ ಈ ಕಷ್ಪದಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿವೆ, ಈ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಈ ಬಗೆಗೆ ಹೀಗೇ ನರಿ, ಹಾಗೇ ನರಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ನದಸ್ಯರ ವಿವೇಚನೆಗೂ ಮೀರಿದ ವಿಚಾರ. ಅಂತೆಯೇ:

ಇನ್ನೇನು ಮತ್ತೇನು ಗತಿ ಎಂದು ಬೆದರದಿರು, ನಿನ್ನ ಕೈಯೊಳಗಿ ಕುದೇ ವಿಧಿಯ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ, ಕಣಿಗೆಟುಕದೇ ಸಾಗುತಿಹುಸು ದೈಸದ ನಂಚು, ತಣ್ಣಗಿರಿನು ಆತ್ಮವನು, ಮಂಕು ತಿಮ್ಮ.

ಎಂದು ಮಂಕು ತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗೆವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಅತ್ಯಗಳನ್ನು ನಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು ಪುದೊಂದೇ ನಮಗೆ ಉಳಿದಿರುವ ಮಾರ್ಗ. ಎಂದು ಇಷ್ತು ಹೇಳಿ, ಮಾನ್ಯ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತ ಸಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಪಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

- †Sri R. DAYANANDA SAGAR (Chamarajapet).—Sir, the Hon. Speaker had given me assurance that he will call upon me to speak immediately after hon. Member Sri Nagappa. I want to know whether I will be given the chance to speak now?
- Mr. CHAIRMAN.—I have been following the list which has been already prepared and given to me.
- Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I rise to a point of order. As Chairman you are not bound to be guided by the instructions of the Speaker or the Deputy Speaker. You have as much powers and discretion as the Speaker or the Deputy Speaker would have, while presiding. I therefore suggest that Sri R. Dayarand Sagar may be given the chance to speak.

Mr. CHAIRMAN.—There is no point of order. I am only following the list that has already been prepared and given to me. I call upon Hon. Member Sri V.N. Patil.

Sri V. N. PATIL (Humnabad).—Sir, having gone through the Governor's Address, I feel sometimes whether this will be an end to such lengthy reports or this is the beginning of such lengthy reports to come. On account of a failure or one lapse and in order to defend that one lapse, hundred lies will have to be brought in.

In order to hide the failures and lapses of the Government, pages pages have been mercidessly filled in the Governor's Address and I feel that His Excellency the Governor has been made to mouth words which he never believed only to discharge constitutional obligations and he has been made to deliver the speech for more than 1½ hours on the floor of the House. It is said several times that we are following British traditions and British precedents. Shall I fail to call it slavish? But having gone through the address of Her Majesty or His Majesty to British Houses of Parliament, I find that it never exceeded 5 pages only citing important events of the year and Government's policy. Today we are having an address of 60 pages which seems to be a new precedent which must be condemned. It should not be encouraged. It seems to be a refuge for people who believe to talking more and not working at all. Just now the hon. Member Smt. Nagaratnamma Hiramath gave some advice to Government. But after hearing her, I am provoked rather to cite a verse from a famous Hindustani poet who was a revolutionary himself: He says:

"Had se bad Jathi hai jab admi ki majbhuri Aman pasand bhee bagavat kee baat karate hain".

A stage has come when a man under suppression does not feed that there is salvation for him. However much a believer in non-violence and peace he might be he will be compelled to rise and revolt in order to attain peace and equality. Here I will quote the words to great Nehru whom the nation cherished in spite of the political differences, as one who has got burning feelings towards the common man. He felt himself one among the nation and he felt himself as son of the soil. "No Government can afford to ignore the urges of the common people. After all democracy has its basis on those very urges, and if any Government flouts them it is pushed aside, and other Governments take it over."

Having gone through the Governor's Address, I feel great injustice has been done to our State Karnatak, tentatively named as Mysore. The Governor's address contains nothing new, no policy statement at all. Even an ordinary second division clerk could have done better, by discharging his responsibility as a citizen, but the council of Ministers have in an unscrupulous way made the

(SRI V. N. PATIL)

Governor to read a statement which contains selfcontradictory soulless words, rarely true and above all not indicative of any policy statement philosophy of approach. A departmental review could have been much better and this does not deserve even that much of appreciation.

The Governor's Address has referred to the land revenue in a wonderful way. The Address says that the Government have made arrangements to print over 40 lakhs Patta Books. For what purpose they have printed these patta books? In the absence of any figures of surplus available land for distribution what is the use of printing patta Books? It is a silly way of pulling the cart before the horse. The Council of Ministers never bothered themselves to advise the Governor for granting the land to the tiller of the soil. The much published cheating slogan of "land to the tiller" has conveniently for others. That slogan has been forgotten and there is the substituted slogans of land to the contractors, land to the son-in-laws, land to the Industrialists to facilitate the hiding of black money, and land to persons who serve the purpose of the Congress Organisation and that too the Syndicate organisation. That has become the rule of the day. The Governor's Address does not speak of the extent of surplus of land that is available for distribution in the Mysore State from the big Zamindars, religious institutions and what time is required to distribute the land to the common man who is cultivating for generations that piece of land? If there is any difficulty to distribute the land to the common man under the present law, the Government could have come forward to amend the relevant provision. But on the other hand, the Government have taken the step to bring in an ordinance by which the democratic urges and rights of the people are crushed. A citizen of India who is aggrieved by the lapses of administration and in order to have a judicial control over administrative wrong actions is entitled to go to the Court and seek redress for the wrongs done. In order to invoke the extraordinary writ jurisdiction under provisions of the constitution to name the High Court under articles 226 and 227, a person was expected to pay only Rs. 25. But now the so far the fully ideological syndicate oriented Government have passed an ordinance by which they have enhanced the fee for filing writ petition from Rs. 25 to Rs. 100. Is it not a shame to call ourselves a democracy? This seems to be syndicate brand of democracy. I do not know under what moral right our Chief Minister whom we call the leader of the House had the temerity to bring such an ordinance, which is antipeople, anti-citizen and which comes in the way of seeking justice by the common man. This is the type of democracy we are having today. Now coming to land distribution, the policy of granting

land to the tiller and the so-called green revolution has been put in cold storage. The so-called green revolution is a ruse to help rich land-lords. We in Bidar district we have got such a land revenue system where while it is Rs. 1.90 per acre of black cotton soil in Gulbarga District, it is Rs. 8-97 per acre in Bidar District. It is the sort of rotten democracy which the people of Bidar want to condemn. Continuing age old feudal remnants and exploitation in the name of democracy is a stigma to the name of democracy. We are ashamed to call it a democracy. There is no irrigation project in Bidar and we have got such outmoded old paiga jahagir and feudal system in our area. The District Council of Bidar District represented to the Hon. Chief Minister through a memorandum and the Hon. Chief Minister assured us that such a land revenue system will not be continued any more and they are bringing in a progressive land legislation. We did not have any illusion of a progressive legislation. We have not got an ordinance before the Budget session this year and that ordinance takes away the power of munsiff-magistrates and shifts the same power to the tribunals which is controlled by Tahasildars. Little hope of fair play by the Judiciary is taken away, and substituted by a ruthless revenue executive who is bound to dance to the tunes of the Congress. The control which the judiciary had over the land system and land reform has now been entrusted to the Tahasildar. This is the type of land revenue system we are having. But Unfortunately, the Governor's address is very much silent about it.

Now, as citizens of the state, we are entitled to certain rights under the Constitution. But rights of the religious and linguistic minority have gone to dogs. And instead whenever they think and date ask about these rights, Government Jana Sangh sponsored ricts are given them so that they may never dare to think of rights for another two decades. What is it that you have done for the majority community? Communal feelings are created on account of imprudent notifications and orders. In Bidar District we have a temple belonging to the Kurubar community known Mylara Mallanna Temple, is sacred to Kurubar community in Mysore State. and particularly Kurubar Community of that area consider God as their own deity. When the Kuruba Community represented to the then Hon. Revenue Minister who is no more Revenue Minister, he felt that community has suffered very much and so that community might be given the right of management and worship of that God and so he passed an order according to which out of 11 members of the committee 9 belonged to Kuruba community. The Chairman was appointed from a respectable Kuruba community and besides him 8 Kuruba community people were taken into that temple Committee. But that order was not implemented for two years. Now, the present Government seems to adopt only of dividing the people on the basis of community and religion and

(SRI V. N. PATIL)

create bitterness and hatred between communicies. The present Revenue Minister has struck down that temple committee which contained Kuruba community Chairman and eight members including two ligislators, though its duraiton was 3 years, and appointed a fresh new committee which was filled in by so-called upper class Hindus, Lingayets and Brahmins and others and there was only a lone, a single Kuruba community man in it and the management was ordered to be handed over to that new committee. A Sikh can worship and manage the affairs of his own Gurudwara, a Muslim can worship and manage his own mosque and Dargas, a Bishop can worship and manage his own church. Why not that right be given to the poor Kuruba community people of Bidar to manage their own temple, which from age old customs and practice is known to be a deity of Kurubas known as Mailar Mallanna in Karnataka and as "Khandoba" by Maharashtrians.

There is not only no justification in removing the old committee appointed through G.O. No. Rd. 31 MEM 67. dated 26/30th March 1968 by the Revenue Minister, which did maximum justice and was in the cause of welfare and good maintenance of the temple, keeping satisfaction and peace in the minds of the people, but now by removing such a balanced body is upset and representation given to the Kuruba community in that committee is withdrawn, and by this act the Government has done a great and irreparable injustice to the people belonging to Kuruba community by dumping in that committee persons belonging to upper caste Hindu's. This deprives the rightful persons from discharging the devotion to their caste deity and creating bitterness and hatred between caste and caste, creating an Hegamony of the upper caste Hindus over the poor backward caste.

[Mr. Chairman (Sri D. M. Siddaiah) in the Chair]

So by that hatred between Lingayats, Brahmins, Kuruba community is being created. Such is the decision of this Government. They are ill-advised. Some times they feel that people should fight between themselves, one caste against another, one community against another. If your Government is important to do any good for the people, at least don't do this sort of rotten things. This is the silly attitude of the Government.

Let me now come to the economic programme. What the Government has failed to do and what the Government could have done:

Mr. CHAIRMAN.—The Hon'ble Member's time is up.

Sri V. N. PATIL.—Thinking that the Chair has got some embarrassment because it will have to accommodate so many other members, I simply narrate some points.

Government has not given any protection to minority communities. On the other hand, whenever there is any communal trouble, the Government has always supported the Majority community and its has given no encouragement to create confidence in the people belonging to the minority community and Language. There is Urdu language in our State. There are Marathi, Telgu and Tamil languages? No protection has been given. In this democracy, is this socialism? Have you ever included a Marathi, Urdu, Telgu and Tamil Book so far, for a state award? If not why? Is this your way of justice and creating confidence in the minos of the minority?

Mr. CHAIRMAN.—The Member's time is up.

Sri V. N. PATIL.—In regard to the land policy, there is no definite programme. You must give lands to people of all communities to whatever community one belongs. The only criteria should be, he should belong to the landless. I understand that there are more than 15 lakhs of acres of land under different religious institutions and every tenant who is in possession of these lands for generation is evicted very next year. When his next year tenancy is not assured what sort of development programme to the land could be taken by a poor unsecure tenant whose tenancy is at the mercy of the exploiting merciless institutions over which this Government has no control and refuses to tame them. By perpetuating this sort of tenant neither the temples, mosques and churches, will be benefited nor the tenant. Ultimately there is less production and loss to the nation. Why don't vou issue pattas to these people? God's land is left in the hands of devils, the so-called artificial non-existing names, continued by the capitalist oriented Government to perpetuate the old exploiting social order. Coming to the industrial policy......

About the industrial policy of the Government, I wanted to say that the trade union rights are not only suppressed, but there is an attempt on the part of the present syndicate Government to crush the trade union rights. We have got a Labour Minister who has no strength to call for Verification records from the Labour Commissioner, for more than 3 months. Who is trying deliberately to suppress the strike of about 1000 MEI factory workers who are fighting for their just rights. Attempts are being made to refuse to refer for adjudication the matter of Rs. 50 Dearness allowance in the name of a subsisting agreement entered into by a bogus union only representing 50 workers in an industry representing 1300 workers and of which more than one thousand workers are members of the

(SRI V. N. PATIL)

MEI workers union under Red Flag represented by Comrade M. S. Krishnan, and who have opted for a strike to claim recognition to the union and dearness allowance issue represion is let loose on these workers who are on relay fast and hunger strike for more than 47 days. The Minister did not call for records for verification according to law to know which union has more strength. There is a union which has got nore than 1100 strength and the Labour Commissioner has kept with him these verification papers. According to law, he should not keep these papers for more than eight days, Unforunately the working class movement is being suppressed. Government is behaving in the manner of Hitler and is conniving with the Owners of the Factory who have engaged goodness to harass the workers who are on strike for establishing their human rights. According to the Syndicate the Labour Minister is one who breeks the backbone of the labours and protests the guilty industrialists. When such is the situation, one of the Ministers Mr. Mohamed Ali has been kind enough to spare some of his buses to carry rowdies to the factory who are armed with knives and other things to crush the striking workers. This is the state of affairs. We have the HMT and other Central Industries where workers are given their Human rights. I want to say that Kerala when Government headed by a communist chief is in power, within fifteen days. we have given the workers the gratuity benefits. We have removed artificial barrier and the word landlord and tenant from our dictionary, by abolishing landlordism and wiping out from the legal texts the name of a middleman Landlord, and have made every landless tenant the real lord of the land. Comrade Achut Menon under the Communist party Leadership is the First Chief Minister in Kerala who first brought into practice the long cherished priciple of land to tiller. But here, the struggle of the working class is suppressed deliberately, but I know that the Syndicate Government or Indicate Government cannot go on suppressing the working class movement indefinitely and treat them as slaves. Very soon there will be an end to such things.

About law and order, I wanted to say one thing. I have been saying time after time that a sense of belonging is absent from the police department. From a temple 2 lakhs worth of gold was taken away. This is the news item of the day. No action has been taken. God alone will have to save the people if at all he exists and insists to prove his existence. You have no right to govern.

Mr. CHAIRMAN.—There are so many members to speak. Please conclude.

Sri V. N. PATIL—I once again thank the Chair for having given me an opportunity. But the Chair has taken away 7-8

minutes of my valuable time. Although I have not finished, I obey the Chair, and propose to conclude.

Sri M. Y. GHORPADE (Sandur).—Mr. Speaker Sir, The Governor's Address this year has begun on an optimistic note. The Governor has rightly referred to the good agricultural season that we have had after two years of drought. But from this we cannot conclude that Mysore State has achieved self-sufficiency in food. To my mind there is no room for complacency. I shall present just a few figures to make out my point. Sir, we all know that in 1960-61 food productioin in Mysore State was estimated to be 4.1 million In 1964-65, it was 4.5 million ions; then due to drought in 1965-66, it went down to 3.1 million tons; in 1966-67, it was 4.1 million tons and in 1967-68, it came to 4.5 million tons. That is the level of food production which we have achieved in 1964-65. From these figures, it is clear that the per capita availability in Mysore State has suffered during these years. After all, our population has been increasing at the rate of 2 to 3 per cent and if food production had kept pace with that increase, we should have reached about 6 million tons. However, there is no cause for pessimism because there is ample scope in the State to improve food production. We all know that there are 26 million acres under cultivation in Mysore and of that 2 million acres are under irrigation. But unfortunately only one-third of the irrigated area in the State is growing two crops. In other words, only 3 per cent of the total cultivable area in Mysore State is under double crop as against 15 per cent in the country as a whole. Therefore, Sir, there is scope to increase food production. But I want to emphasise at this juncture that dry cultivation requires far more attention than what it has received before. It is for this simple reason that even a small increase in acre yield in dry cultivation makes a big contribution to the total food production in Mysore. For instance, in irrigated areas, an increase of half a ton per acre will give one million ton extra food production. But an increase of about one eighth in the production per acre of dry areas, will give as much as 3 million tons increased food production.

4.30 P.M.

The Governor's Address mentions that there are 3,600 villages in Mysore State which do not have an effective well. I feel that by the conventional method it should be quite sometime before we can provide wells to all the villages. If the Government used one of those powerful rigs to give one well to one village, then all the 3,600 villages can be supplied water in a matter of months.

(SRI M. Y. GHORPADE)

Regarding land reforms, certain significant things have been stated in the Governor's Address. On page 6, it is stated:

"The concluding phase of the land reforms programme, namely, vesting ownership of lands held on lease by tenants is now under implementation. The financial implementation on this phase of work for the State is heavy as compensation to the extent of Rs. 35 to 40 crores have to be paid to the landlords on account of the non-resumble areas of land vesting in the Government."

Here, I wish to express my doubt as to whether commercial banks would really be forthcoming to undertake this type of finance, that is, for paying compensation to landlords, which may not be classified as productive loan. I know that the policy of the Reserve Bank is to encourage commercial bank loans for quick-yielding schemes, that is, things which result in production, and not this type of non-productive finance. And therefore, perhaps the Government would do well to clarify a little more on this point. Moreover, the tenants in the country, for some reason or other have not been able to take advantage of the provisions in the Land Reforms Act to pay compensation and become owners. I have my own doubts whether they will be able to or be willing to pay instalments and whether Government will be able or be willing to collect instalments and whether Banks will be prepared for this type of advance.

Now, the statement assumes that the early phases in land reforms have been completed. To my mind, even the earlier phases such as fixity of tenure and fixation of fair rent cannot be considered to have been completed because there are a large number of oral leases. There is a large amount of litigation. There are areas where tenants have learnt to use the law but there are many areas where the tenants have not learnt to use the law. Even if they are aware of the law, they may not have the strength to make use of law. Therefore, I am one of these who believe that security of tenure and fixation of fair rent would have been effectively achieved if the Government had come in between the tenant and the landlord and if the tenant had been brought face to face with the Government and the Government had undertaken the responsibility of collecting from the tenant fair rents and other dues. If this had been done, he could have been made the owner by collecting the instalments. Unfortunately, any collection from the tenant become a matter of politics. His socioeconomic weakness comes in the way.

Regarding resumptions, I have always stated that there is no reason now to allow any further resumption whatever because whatever resumption had to take place has already taken place.

There should be no further resumptions henceforth. Moreover, the state of land records in our country is such that you are not able to demarcate between resumable and non-resumable land. In Mysore State particularly, about 6 milion acres of land has been leased to small tenants. And, therefore, it is best that no resumption is allowed henceforth. There is a good case for a land records drive. This should be a consistent and continuous process of correcting land records and keeping them in Panchayats. The land records should no longer be the secret preserve of some Revenue officials. They must be known in the Panchayats and should be available to any person if the land records require correction. There must be revolutionary thinking in this direction for effective implementation of land reforms.

Therefore, in this situation we will have to live with tenants and tenancy for sometime to come; and everything possible should be done to see that the legal position of the tenant is strengthened so that it become possible for the tenant to get loans. I do not see why there should be difficulty to advance loans to the tenant. Loans shoul 'be crop loans to increase production. Government should think of giving some limited rights of transfer to established tenants.

Sri D. B. KALMANKAR.—What about the so-called voluntary surrenders that are effected?

Sri M. Y. GHORPADE.—That is why, I have stated that voluntary surrender is only a reflection of the socio-economic weakness of the tenants. Therefore, a really strong and efficient Government would have taken the responsibility of coming in between the tenant and the landlord. That is precisely the reason why I stated that there should be fixity of tenure and maximum protextion to the teant so that he may not be at the merey of the landlord.

Regarding Planning, the Governor's Address states that the Planning Commission have suggested a Plan of the size of Rs. 327 crores and the Central assistance is Rs. 173 crores. Frankly, I do not understand these figures because in the Governor's Address it is also stated that the maximum resources that the State can raise would be Rs. 50 crores. Now if this sum of Rs. 50 crores that the Government can raise are added to the Central assistance of Rs. 73 crores mentioned here, then the Mysore Plan would be of the order of Rs 223 crores. So I do not know how this figure of Rs. 327 crores comes into the picture. It is well to remember that even this sum of Rs. 223 crores, including Rs. 50 crores that can be raised by the State Government, can be used for the Plan. assumption that the non-plan revenue gap is taken care of. It is significant to know that the non-plan revenue gap is estimated by the Mysore Government to be of the order of Rs. 360 crores. As against this, the Finance Commission has given the State Government Rs. 197 crores leaving a gap of Rs. 163 crores. To this, we

(SRI M. Y. GHORPADE)

must add another Rs. 50 crores in the five-year period, as a result of Tukol Commission Report. Therefore, the revenue gap today is of the order of Rs. 200 crores or in other words, about Rs. 40 crores per annum. If we assume that by ad hoc grants or rescheduling of loans or some other method, the Government of India will make up this sum of Rs. 200 crores revenue gap, only then Rs. 50 crores that may be raised in Mysore State can be applied to the Plan and the Plan can be of the order of Rs. 223 crores. this, it is stated in the Governor's Address that allocation for Major and Medium irrigation projects is Rs. 90 crores. Rs. 210 crores is, what is intended to be spent for these three items of irrigation alone as against Rs. 230 crores that we can foresee. Therefore, I only wanted to say that the budgetary situation is so tight that the Government must think of non-budgetary sources for developing the State. It is a good sign to see in the Governor's Address a reference to the fact that additional investment of Rs. 150 crores can be made outside the budget taking into account the institutions like the State Electricity Board, the Road Transport Corporation. the Housing Board, the Corporation of Bangalore, the Mysore State Finance Corporation and other bodies, including co-operative institutions. To this, of course what we can get from the banks can be added, though it is not strictly speaking part of budgetary planninb, but non-budgetary. So far as my area is concerned, there is considerable scope to pursuade the Government of India to make an investment of a much bigger order than what they have done. For instance, the Donimalai project started by the N.M.D.C. in my area needs an investment of Rs. 26 crores. Four million tons of iron ore will be exported from there and we know that about two million tons is what is called glue dust, i.e., powder. Therefore there is great need to pellatise this blue dust and therefore a pellatisation plant has to be set up and I am glad that the Mysore Government is aware of it and has written to the Government of India that this pellatisation plant which will cost another Rs. 20 crores should be established where mining takes place. It should be established near the Donimalai i.e., Sandur Taluk. If you take this Rs. 26 crores and Rs. 23 crores, it comes to about Rs. 50 crores. Ramdurg area the N.M.D.C. can be made to invest another Rs. 25 crores. Only on these three items an investment of the order of about Rs. 75 crores can be made outside the State Plan, as a part of the Centre's responsibility. This Rs. 75 crores is one third of what the total Mysore Plan is likely to be and today out of Rs. 75 crores they have already taken up a project for Rs. 26 crores. I once again urge the Mysore Government to use much greater pressure to see that the pellatiastion plant is located there because the pellets that are produced from that area can be exported from

amongst the ports and it improves our case for another steel plant in Bellary Hospet and Sandur area. The matter is so vital that it is worth the Chief Minister and the concerned ministers making special trip to Delhi for this purpose to see that this amount of investment is committed by the Government of India in that area during the Fourth Plan.

Regarding the Mysore Iron and Steel Industries, I would say that the Government should not look upon it with complacency. I do expect the Government to make a clear statement stating to the House what are the steps they are taking to implement the recommendations made by the Estimates Committee on Mysore Iron and Steel Industry. I think that is the least that the Government can do.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Though no doubt we have read the report of the Estimates Committee, which, of course is a very useful report so far as progress of Iron Works is concerned, I do wish my friend now in a different capacity to look into the various allegations that we hear. Very alarming allegations about mismanagement, corruption and misappropriation of funds and various other things, are made where big personalities including the names of the Ministers are dragged in. If you go and see there a very alarming picture is given. Now, as the Chairman of the Committee I request the Hon' member to look into it from a different angle and do a little investigation.

Sri M. Y. GHORPADE.—As Chairman of the Public Undertaking Committee it is the duty of the Committee to look into audit remarks that are made about any organisation. That is obligatory. The Estimates Committee when it presented its report, did not have this as one of its functions and it was not supposed to do the work of the Public Accounts Committee. Therefore, the Estimates Committee has tried to make a constructive report more on the economic. side as to what should be done to put Bhadravati Iron Works on its Several recommendations are made and all that I am asking is to make a list of the recommendations and to indicate clearly what action is taken on those recommendations. Of course the Public undertakings committee is on a different footing and they are not only entitled, but is obligatory on their part to look into audit remarks that are made. In other words, it has to do the work of the Public Accounts Committee also. More than that, I am sure the hon. Member does not expect me to say.

Finally, in the remaining five minutes I have, I should allow myself the liberty of making a few comments on the general political situation in the country because members on both sides of the House have made sharp remarks on the political situation. Naturally each one has seen it from his own angle and the Governor himself in the concluding portion of his speech has stated that democratic institutions in this country are passing through a testing time. Recent

(SRI M. Y. GHORPADE)

developments in the country have given rise to numerous stresses to which our young democracy had so far not been subject. This is what the Governor says.

Sri Jawaharlal Nehru was very fond of reminding us that we have passed from the age of religion and politics to the age of science and spirituality. What he meant was, we have passed from the age of dogma and machiavelian politics and that we have entered a more civilised state of higher objectivity, scientific thinking and spritualism. But, I must confess if one have honestly sees what is happening in this country, one gets the feeling that we are going back to age of religion and to indecent politics. If I have to honestly describe my reaction, I think what we are seeing is indescency in politics and the sooner we remind ourselves what Pandit Jawaharlal Nehru said, the better it would be for the country. As one belonging to the youth of India I think I will not be making a mistake if I said that we are not impressed or enthused much by what is happening.

Sri K. H. RANGANATH.—Is it not indecent politics to maintain conciously people always hungry?

Sri M. Y. GHORPADE.—Therefore, I feel that the recent events in the country have depressed and distressed the mind of the youth. We hear the word 'socialism' being talked about by everybody often without understanding the real meaning of 'socialism'. When I was in England as a student I was an active member of the Left Wing Labour Party and therefore, I claim to know something about the concepts of socialism and how they are working, but in our country socialism, of course, has to be applied to Indian conditions. But the way this word 'socialism' is being used by different people —people who like socialism and people who dislike socialism reminds me of the story of the six blind people who were to examine an elephant and whichever portion of the elephant each one touched he described the elephant as being that. This, Sir, is very pathetic. I would like to say on this occasion that Mahatma Gandhi, for instance, was not very fond of giving lectures on socialism, but at the same time he was the very symbol of socialism. Mahatma Gandhi always thought and worked for socialism, for the people, for the common man, for the good of the common man. That was socialism in his view. But in the case of Nehru, he talked a lot of socialism. He used a lot of western terminology to describe socialism. Many people in the country may not have followed what Jawaharial Nehru was trying to say. But at the same time they knew one thing, that Nehru felt for the people. It did not matter whether they understood what was in his mind, but there was no doubt in the mind of the people of the country that he fell deeply for the country, that he stood for the maximum benefit of the masses. Today things are not so clear. We have entered a confused era where we can only depend upon public opinion to discover the honest from the humbug; we will have to depend on the intuition of the people to discriminate and detect the honest from the humbug. We as representatives of the people and Legislators and also the public outside should not try to increase the atmosphere of depression. We should try to work for the country irrespective of what happens. So long as we do our job honestly and well, there is a lot of satisfaction and ultimately it will result in the good of the country. Here I would like to quote from Gandhiji:

"May it be reserved to India to evolve the true science of democracy by given a visible demonstration of its success Corruption and hypocricy ought not to be the inevitable by-products of democracy as they are undoubtedly to-day".

The clear implication of this is that much depends on how we function in democracy. The quality of our democracy depends and not on its external forms. We have to question ourselves. considered politics or public service as a part of work which is worship or do we consider it as a machine for self-aggrandisement and ruthless manipulation. This is essentially the difference between the dacoity and the devotee. This will always be so under all circumstances. This is my reaction to what is happening. Nothing prevents members or citizens from functioning like a devotce. I refuse to admit that the situation is such that all are obliged to function like discoits. Not I could not have been more frank in my reaction to what is happening. I feel that today no party or group can claim monopoly of either socialism or opportunism. Therefore a very heavy responsibility is today cast upon representatives of the people in Indian democracy to use extra discrimination, extra tolerance, caution and prudence to see that in the churning that is taking place in the country the basic fabric of democracy, which was given to us after so much of sacrifice and hardship, is not in any way harmed.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇಠಿ (ಬಳ್ಳೊಳ್ಳ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ, ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವ ಸಾರವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನಮಗೆ ಕಂಡುಬರುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಮಾತಿನ ಒಂದು ಕಂತೆ ಮತ್ತು ಕನಸ್ಸಿನಲ್ಲ ಕಾಣುವ ಮತ್ತು ಅನುಭವಿಸುವ ಒಂದು ಸುಖ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಸುಮಾರು 60 ಪುಟಗಳವರೆಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ತಿರುಕನು ಕನಸಿನಲ್ಲ ಕಂಡು ಅನುಭವಿಸುವ ಸುಖದಂತೆ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮೂರು ಕೋಟಿ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರ ಭಾಷಣದಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಭಾಭವನದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ನಿರ್ಮಾತ್ಯವಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಜನನಾಯಕನಾದ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಸುಪುತ್ರನಾದ ಡಾಕ್ಕರ್ ಅಂಬೇಡಕರ್ ಅವರ ಫೋಜೊಡನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕಳೆದ 3 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ಧ ವೀರಪ್ಪನವರು ನಹ ಬಾಬಾನಾಹೇಬರ ಫೋಜೋವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷದ ಅಭ್ಯಂತರವೂ ಕೂಡ ಅವರ ಫೋಟೋವನ್ನು ಇಲ್ಲ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷದ ಅಭ್ಯಂತರವೂ ಕೂಡ ಅವರ ಫೋಟೋವನ್ನು ಇಲ್ಲ ಹಾಕುವುದರಿಂದ

(వ్రి ఎనో. ఎనో. అరేకోరి)

ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಶ್ರೀ ವೈಕುಂಠ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾಗ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಎಷ್ನು ಹತ್ತಿದವೂ ಕೂಡ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲವೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನಿವೇ ವನೆ ಮಾಡಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಗೆ ಹೋಗುವೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ತಾವು ನಾನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ನಿಂದ ಬಂದಮೇರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಹತ್ತಿರೆ ಮಾತ ನಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಆಶ್ವಾನನೆಯನ್ನು ನಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಮತ್ತು ಬಾಬಾನಾಹೇಬರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಗೌರಸವಿವೆ, ಅಿಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಬಳಿ ಕುಕಳಿ ಯುಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರಿ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಈಗ ಪುನಃ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಕೇವಲ 45ಲಕ್ಷಹ ಜನರ ಸಲುವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ಮೂರು ಕೋತಿ ಜನರ ನಲುವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿವೇನೆ. ಬೌಬಾಸಾಹೇಬರು ಭಾರತದ ರಾಪ್ರಾಂಗವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅನಂತಕೋಟಿ ಉಪಕಾರವನ್ನು ವಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಒಂದು ಫೋರ್ಟೋಸನ್ನು ವಿಸಾನಸಭೆಯಲ್ಲ ಇಸದಿದ್ದರೆ ಅಭಾನೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆಂದು, ಆದಕಾರಣ ಅಸರ ಒಂದು ಫೋರ್ಟೋಸನ್ನು ಈ ನಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಬ್ಬೇನೆ ಇನ್ಸು ಕೇವಲ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳು ಉಳಿತಿವೆ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ತಾವು ಈ ಸಲ ಎಪ್ರಿಲ್ 14ನೇ ತಾರೀಖನ ದಿವರ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪೈಧುತ್ಯವನು ತಂದಂತಹ ಮತ್ತು ತರಲು ಸಹಾಯ ಕರಾದಂತಹ ಡಾ. ಅಂಬೇಡಕರರ ಫೋಟೋವನ್ನು ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಅನಾವರಣ ಮಾಡಲು ಒಂದು ನಿರ್ವಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಆಶೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಡಾ. ಅಂಬೇಡಕರರ ಫೋಟೋ ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಯಲ್ಲ ಹಾಕಲು ರಾಜ್ಯಾದಂತ ಉಗ್ರ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದೆಂದು ಎಚ್ಚರಿನು ತ್ತೇನೆ. ಎರಡನೆಯುದಾಗಿ ಡಾಕ್ಟ್ರ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರ ಮೇಲೆ ದ್ರೋಹ ಬಗೆಯುವಂತಹ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದು ಒಂದು ದುರ್ದ್ವಪದ ಸಂಗತಿ, ನಗರಾಡಳಿತ ಸಚಿಪರು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇಸ್ಥಾರೆ, ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರು ಡಾಕ್ಟ್ರರ್ ಅಂಬೇಡ್ಸರ್ರವರಿಗೆ ಪ್ಯಾಲೇಸ್ ಆಚಾರ್ವನಲ್ಲಿ 5 ಎಕರೆ ಜಮಿಾನನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. This gift of five acres of land was given by the Ex-Maharaja of Mysore in favour of Dr. Ambedkar with the aim to have an International Buddist University in Bangalore. ಸುಮಾರು 3-4 ವರ್ಷಗ ಳಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ನರ್ ರವರ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಬೋರ್ಮ ಇತ್ತು, ಕಳೆದೆ 3 ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಾದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೊ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೊ ಇಲ್ಲವೋ ಇವತ್ತಿನ ದಿವನ ಆ 5 ಎಕರೆ ಜಮಿನ್ಸಿರಲ್ಲಿ ಟ್ರಶ್ಚ್ ಬೋರ್ಡಿನವರ: ಪ್ರೈಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಅಲಾಟ್ ಮಾಡುವಂತಹ ನಿರ್ಧಾರನನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಸುಂದರವಾದ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗ್ರಾದಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಪ್ರನಲ್ ಬದಿ ಸ್ಟ್ರ್ ಯು ನಿವರ್ಸಿಟಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರರು ಮ್ರೈನೂರು ಮಹಾರಾಜರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹಾಗಿರುವಾಗ್ಗೆ ಈಗ ನರಕಾರ ಸಾಲುದರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೊಡ್ಡ ಅಪತಾರವನ್ನೆ ಸಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು .**ಹೇಳುತ್ತಾ** ಇದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ ಈ ಜಮಾನನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಾದ ಯಶವಂತರಾವ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಸೈಟ್ ಫಾರ್ಮೈಷನ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮೈಸೂರು ನರಕಾರ ಗೌರವ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮೂರನೆಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ದಲ್ಲ ಎಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ಬ್ಯೂರೋ ಸೆಟರ್ (vetup) ಮಾಡಿದ್ವೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತು .ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಬಹಳ ನಿಷಾದ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಎಫಿಪ್ನು ಬ್ಯೂರೋ ಬಂದು ಒಂದು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷವಾಗಿಸಬಹುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಚೀಪ್ ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿಯುವರೇ ಮುಖ್ಯ .ಅಧಿಕಾರಿಗಳು. ಕಳೆದವರ್ಷ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ವಿಧಾನ ನೌದದಲ್ಲಿ ಹತ್ತೂವರೆಗೆ ಆಫೀಸು ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ ಹನ್ನೊಂದೂವರವರೆಗೂ ಸಹ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಆಫೀಸಿಗೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. 4 ಗಂಟೆಗೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎರಡು ಗ[ೆ]ಟೆ ಹೊತ್ತು ಹೊರಗೆ ತಿರುಗಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಒಂದುಕಡೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ್ಷಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದೇನು ವಿಧಾನ ಸೌಧವೇ? ಹಾಲವುಡ್ಡೇ ಆರಾಮಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮ್ಯಾಗ್ಸೀನ್ ಓದುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹಾಲವುಡ್ಡಿನ ಸೀನು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾದ ಇನ್ ಸ್ಟೆ ಕ್ಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲೇ ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ ಇನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ದಕ್ಷತೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬುದು ತಮಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ? ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವ ಆಫೀಸರುಗಳೇ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ಪಕ್ಕೆ ಕೆಂಟಕವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ತಾವು ಅಲ್ಲಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದ ರಿಂದ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಒಂದು ನಾನ್ ಅಫಿಪಿಯಲ್ ಏಜೆನ್ಸಿ ನೇಮಿಸಿದರೆ ಎಫಿಪೆನ್ಸಿ ಇಂಪ್ರೂವ್ ಆಗಬಹುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇಂಡಿ ತಾಲ್ಲೂ ಕಿನ ವಿಷಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಕಳೆದ ಎಂದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಈಗ್ರೆ ಒಬ್ಬರು ಸಬ್ಡಾವಿ ಜನ್ ಅಫೀಸರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲ ಸುತ್ತಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ

"I have come here to defeat S. S. Arakeri and M. K. Surpur, M.L. A. S. Unless I defeat them I cannot have peace of mind and I cannot go to other places and no body have guts to transfer me".

ಇದನ್ನು ನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಬಜಾಪುರ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಾಪನರು ಯಾರಮೇರೆ ಅಲಗೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರನ್ನೇ ಕರೆದುಕೊಂಡು ವಿಚಾರಣೆ ಇನುತ್ತಾರೆಗೇ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಾವೇ ಸ್ಪತಃ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಆ ಇಂಡಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಶನರ ಇವರಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಸೋಲನಲು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಅಂತ ಬೇಕು, ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಓಪನ್ ಆಗಿ ಹೇಳು ವಂತ ಥೈರ್ಯ ಹೇಗೆ ಬಂತು ಅಂತ ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಜನರ ಮತ್ತು ರೈತರ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಗಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಲೆವಲ್ ಕಮಿಟ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭೂ ಹೀನರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದು ಹೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ವರ್ಷ, ಯಾವ ಹರಿಜನರಿಗೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. 6 ತಿಂಗಾಳಾಯತ್ತು ಇನ್ನೂ 6 ತಿಂಗಳೂ ಆಗು ತ್ತದೆಯೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಿಜವಾಗಿಯು ಭೂ ಹೀನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟುಮುಟ್ಟಿಗೆ ಭೂಮಿ ಸಿಕ್ಕು ತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಸಂದೇಹವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ತಲಾಟಿಗಳ ವಿಷಯ, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ತಲಾಟಿ ಎರಡು ಅಂತಸ್ತಿನ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿ ದ್ದಾರೆ.

They have become almost nuisance to the ryots and the Talatis have become Moghals in rural parts of our state. ನರ್ಕಾರದವರು ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ನರಿಯಾದಂತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇರಿಗೇಷನ್ ಪಂಪ್ ನಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯು ಬಹ್ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿವೆ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸ್ಕೂಟರ್ ಅಲಾಟ್ ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕನ್ಸ್ ಸರ್ನ್ಡ್ಡ್ ಮಿನಿ ನ್ವರು ಆರಾಟ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡದೆ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಸರಿಯಾ ದಂತಹ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 7 ವರ್ಷದಿಂದ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅಫೀನರು ಇದ್ದು ರೆ, ৯–4 ಅಫೀನರು ವರ್ಷದಿಂದ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಿಗೂ ಸ್ಮೂಟರ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಲ್ಯಾಂಬ್ರೆಟ್ ಗೆ ಎರಡೂವರೆ ನೂರು ರೂಪಾಯು ಲಂಚ, ವೆತ್ತಾಗೆ ಐದು ನೂರು ರೂಪಾಯು ಲಂಚ, ಪೆತ್ತಾಗೆ ಐದು ನೂರು ರೂಪಾಯು ಲಂಚ, ಪೆತ್ತಾಗೆ ಐದು ನೂರು ರೂಪಾಯು ಲಂಚ, ಪೆತ್ತಾಗೆ ಐದು ನೂರು ರೂಪಾಯು ಲಂಚ ಕೊಡಲಾರದೆ 5-6 ವರ್ಷದಿಂದ ಹಾಗೇ ಬೆು ಅರ್ಜಿ ಬಿದ್ದು ಕೂಂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಅದ್ದರಿಂದ ಸೀವಾದರೂ ಒಂದುಮಾತು ಹೇಳಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಬಂದರು, ನಾನು ಅನೇಕ ನಲ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಎರಡು ಸಲವು ಕೊಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ದ್ದರೂ ಕೊನೆಗೂ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಅಫೀನರುಗಳಿಗೆ ಸ್ಕೂಟರು ಸಿಕ್ಕಲ್ಲ. ಇದರೊಳಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಲಂಚ ಬಹಳವಾಗಿ ಬಹುಶಃ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅದ ಕ್ಯಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಒಂದು ಶಾಸಕರ ನಮಿತಿಯನ್ನು ಸರಕಾರ ವಿವರಣೆ ಮಾಡಲು ನೇಮಿಸಿದರೆ ಇಂಥ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಆಗು

(ಶ್ರೀ ఎಸ್. ఎಸ್. ಅರಕೇರಿ)

ವುದು ಕಡಮೆಯಾಗಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಬೆಳಗಾಂ, ಹೋಲಾಪುರ, ಮತ್ತು ಇತರ ಭಾಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಾಜನ್ ವರದಿ ಸಿಫಾರಸುಗಳು ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದ ಒಂದು ಪ್ರಾತಿಸಿಧಿಕ ನಿರ್ಯೋಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಈ ವಿಷಯ ಬಹು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ, ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿ ದ್ವೇನೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಬೆಳಗಾಂ ನಮ್ಮ ಕೈಒಡಬಹುದು. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡಲು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕಲವು ನಿಮಿಷಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆತು ದಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†Sri R. DAYANANDA SAGAR (Chamarajpet).—Mr. Speaker, Sir, the Governor has made a speach. I thought I would be in a position to congratulate the Governor on a very progressive and dynamic speech. But, unfortunately, I am utterly disappointed to see a dull piece of Government literature placed in front of us. The Honourable member Sri Ramappa the other day described the Leader of this House, the Chief Mninster, as a very dynamic personality, as a progressive personality. If that were so, he must be congratulated for that type of dynamism and progressive activities. But, Sir. do you see any dynamic policy or a progressive policy in this Governor's speech.

The Syndicate Congress in the Ahmedabad Session talked about and cried that they stand for socialism. I was one of those very anxiously waiting to see from that group, which forms this Government here, what kind of progressive and dynamic policies they are going to present just after the so-called Ahmedabad Syndicate Session. But, Sir, I am very much disappointed that the same administration report being presented in this House by the Hon'ble Governor.

In the City of Bangalore and elsewhere in the State, there are huge number of slums. In the City of Bangalore alone there are 136 slums. There is not a word about accommodating and housing the dwellers of them shows the poor houseless persons, They live on pavements and footpaths in this City and elsewhere in the State.

Sir, the Raja Mills and Minerva Mills have been closed for over 3-4 months now. Our Labour Minister is here. Like the saying Nero was fiddling when Rome was burning, when thousands of these people, hon. citizens of this City going about the streets of Bangalore with hungry stomach without no work and with much suffering, this address do not contain a word about it. What is a socialist State as profounded by the Government in the Ahmedabad Session would do when thousand of people are loitering without work? When a mill for mis-management has been closed, is it not the duty of the Government to take it over, nationalise and carry on the activities of the mill to the benefit of the State on the one hand and on the other to provide employment for the poor people who have been thrown out of employment for no fault of theirs?

Sir, I do not want to go into many of the items, because my time is limited. I would like to confine myself only two charges against the Government. This is a very serious and important charge. I charge the Government for defaulcation of Rs. 7 crores in two deals only. First of all, with regard to the Bangalore Water Supply Scheme, the Minister of State for Municipal Administration assured this House that he is going to supply water to the citizens of Bangalore at a cost of Re. 1 per 1000 gallons. But, today, let us examine how things are going on. You are aware, Sir, that the Cauvery Scheme has come into being. A Chief Engineer Chairman has been put in charge of this work and there is a Board to do that work. The question of supplying pipes to get water from a lead of 55 miles came up for consideration of the Board and the Government. They called, very rightly, global tenders from all over the world. I have got all the facts and figures of the two deals. I am happy the Hon'ble Chief Minister is here and I would like him to answer my points in his reply. Tenders came and the following are the six tenders who quoted.—

Rs.
10.63 crores
10.83 crores
11.97 crores
7.98 crores
8.02 crores

The first and the last are Government of India firms. The highest tender here is Rs. 13.37 crores and the lowest is for Rs. 7.98 crores, and the next lowest is for Rs. 8.02 crores of M/s NPC.C., If for any reason the Government were to say that they do not want a foreign firm or French firm to have the contract, they could have as well given this contract to the next lowest tenderer, being a Government of India concern where no corruption could be suspected as there will be nobody to take bribe. They have not done that. There are two Engineers on the Board, one the Chairman himself and the other is Sri M. H. Manchagaiah, retired Chief Engineer, Sri Manchagaiah, walked out of the Board meeting, because the highest tenderer was favoured.

[Mr.. Speaker in the Chair]

Sir, the most interesting point here is that Sri Manchigaiah, the Honourable Member of the Board wrote a letter to the Honourable Chief Minister as long back as 28th December 1969 stating that

(SRI R. DAYANANDA SAGAR)

injustice is being done. It is not a small thing. I will read out the said letter which is as follows:—

- "By virtue of powers vested in the Government under the Bangalore Water Supply and Sewerage Act, 1964, I request you with all the sincerity at my command:—
  - (1) to restrain the Chairman-cum-C.E. from issuing the letter of intent by 31st March 1969 for the purchase of Zek Steel Coils costing more than 6 crores as it is feared that he is driving to this end;
  - (2) to restrain him from signing the contract for the work with E.C.C. of Madras, the highest tenderer, as the decision to use all steel pipes or P.S.C. pipes is to be taken after more matured consideration and consultations with the best experts in the line in India;
  - (3) to instruct him to address all tenderers to extend the currency of tenders expiring on 3rd February 1970 by one month, *i.e.*, up to 3rd March 1970 to enable the Government to get the best expert opinion and alternatives as explained above;
  - (4) As can be seen that the Chairman-cum- CE and myself hold diametrically opposite views regarding the material for the pipes—he recommending the highest tender and I recommending the lowest teender. We two only being the technical Members of the Board, the other members of the Board cannot be expected to give any expert opinion of theirs on the technical issues in dispute. This is not an issue to be settled by majority and minority votes".

Sir, the Hon. Chief Minister had not even the courtesy to acknowledge this letter and reply to it. Also the Chief Minister has not taken any action on a matter wherein more than 5 crores of rupees are involved. Sir, I would explain what is going to happen if the highest tender is accepted. When you have assured the citizens of Bangalore have been made to pay rupees one for every thousand gallons of water that is going to be consumed by them. Is it an ordinary thing? Whose property is this? Whose grandfather's property it is? I want to know from the Hon. Chief Minister what was he doing and what action has he taken? This is the public money and I, as one of the Members of this House representing the City of Bangalore, wherein 15 lakhs of persons are to be affected by this problem of water rates, have to bring this to the

notice of this Hon'ble House. This question came up before the Board while considering whether to have the steel pipes or the concrete pipes—it is a known fact—that the steel pipes corrode. Recently just a week back the Madras Government has accepted the lowest tender of the Government of India concern, which I have mentioned here, for 15 crores of rupees as against the highest tender of E.C.C. & Co., Madras for 25 crores of rupees, where bribery cannot be suspected. I want to know the reason that compelled this Government to hurry up in this matter.

One another interesting thing is that I had called for a Press Conference. The Chief Engineer in view of the fact that we have voiced in the Press and elsewhere immediately issued the letter of intent hurriedly on 19th January 1970 that is the day when the news of my Press conference had appeared in the newspapers and the very afternoon he had issued that letter of intent. What does all this mean? As a result of this hurried decision of the Chief Engineer, a loss of Rs. 5.39 crores had to be incurred by the Government.

Now Sir, coming to the second charge against this Government. I would like to state, that the Hon. Chief Minister stated the other day that we are making vague charges. Now I am therefore dealing now with one or two specific charges. It is the very well-known Sharavati deal which the House is aware of and I too have burnt enough midnight oil for preparing to speak this day. I have gathered relevant information. In this dal the public exchaquer has been looted to the extent of 1.94,26,000 rupees. Precisely in construction of Linganamakki dam contract was given to Messrs. Tarapore & Co., and subsequently the Masonry Dam was changed to Earthen Dam for reasons best known to Government. The Government entered into a supplemental agreement with Messrs. Tarapore & Co., for work on the upstream portion of the project at the rate of Rs. 60 per unit. There was a binding contract and agreement written and signed by the Government on the one side and the contractor on the other. In spite of that agreement, I do not know, what made the Government to ask Messrs. Tarapore & Co., to quote fresh rates again and to revise the rates of Rs. 60 per unit to Rs. 150 for upstream work. When the matter came up before the Chief Engineer he reported that fresh tenders may be called for since the rates quoted are very high. Instead of asking the contractor Messrs. Tarapore & Co., to carry out the work in accordance with the agreement already entered into, I do not know the compelling reasons for the Government which made them to call for fresh tenders and ask for fresh quotations. Sir, again, when fresh tenders were called for, the firms did not quote less than Rs. 60. They quoted the rate at Rs. 104 per unit. The three firms, viz., Messrs. M. S. Ramaiah; Messrs. Shankaranarayana Construction Co., and Messrs. Hazreth & Co., from whom the tenders were received by the Government and

(SRI R. DAYANAND SAGAR)

the Government agreed to the rate of Rs. 104 quoted by the above three firms as against Rs. 60 which was agreed to through a legal and binding contract. If the Government really had intention to safeguard the public exchequer and public money, they could have told the Chief Engineer to carry out the work according to the contract originally agreed upon with Messrs. Tarapore & Co. But the motive of the Government was only to help the contractors and to fulfil their motive they accepted the tender at the rate of Rs. 104 per unit of work, and thereby the Government has incurred a loss of Rs. 1,32,00,000 in having entrusted the work to these three contractors, I do not know who shared this amount?

Sir, in another case also Messrs Tarapore & Co., had agreed to carry out the work at Rs. 60 per unit. On knowing that a rate of Rs. 104 per unit was approved in favour of other three contractors. by the Government, he made a petition for revision of rates. The then Chief Minister Sri Nijalingappa favoured the contractors M/s. Tarapore & co., by altering the already agreed agreement to carry out the downstream work of Linganmakki Dam of Sharavathy, Valley Project and thereby a loss of Rs. 62.26 lakes had to be incurred by the Government. In this case, the contractor had first agreed to carry out the work at Rs. 60 per unit of upstream work and when fresh quotations were called for he quoted Rs. 150 and when he could not get the contract for upstream work at the rate of Rs. 150 he had ! agreed to carry out the downstream work at Rs. 60 per unit. Then again, when he came to know that the other three contractors, four upstream work (whose tenders for Rs. 104 per unit) were accepted. by Government, he represented to the Government to revise his rate also. This revision resulted in a loss of Rs. 62.26 lakhs to the Government.

Sri S. R. BOMMAI.—On a point of order, Sir. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಮಾನ್ಯ ನದನ್ಯರು ಶರಾವತಿ ಪ್ರಕರಣ ನಡೆದ ಕಾಲಸಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ರಾಜೀನಾಮೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಅಧನ್ನಲ್ಲಾ ಈಗ ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳು ತ್ರಾರೆ ?

Mr. SPEAKER.—There is no point of order.

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—Sir, I had fought with the then Chief Minister Sir Nijalingappa on this very question.

5-30 р.м.

Messrs Tarapore & Co., said that they were prepared to do it for Rs. 104. What happened? The Chief Minister wrote a very

long letter. I have got copies of the correspondence. If a judiciary enquiry is to be held, I am prepared to prove how this Government and the public exchequer has been looted to the extent of Rs. 2 crores in one of these deals and Rs. 5 crores in another deal. So, over Rs. 7 crores have been looted. As a representative of the people, I have every right to speak about it. The Chief Engineer's letter argued that there is binding contract for Rs. 60 for rock filling work. But they gave the work for Rs. 104. Here is a Government Order passed on 2nd November 1962, thanks to Mr. Nijalingappa. This is what is stated in the Government Order.

"The question has been examined by Government and they are pleased to drect that the rates for different tents of work as sanctioned for the upstream portion of the earthen dam be awarded to M/s. Tarapore & Co., for similar works on the downstream side of the Earthen dam, the rates being as under:—

Items of work

Rate per unit of Rs. 100 cft.

- 1. Sand and Shingle .. Rs. 100 (Rupees one hundred only).
- 2. Stone jelly ... Rs. 110 (Rupees one hundred and ten only).
- 3. Rock-toe on down- Rs. 104 (Rupees one hundred and four stream side.
- Mr. SPEAKER.—Hon. Member's time is up. Further speach need not be recorded.
- Sri H. N. NANJE GOWDA.—When the Hon. Member is speaking in this House about some serious charges, we are seized of the matter. We have understood 80 per cent. We cannot be left in the wilderness. It would not be in order to ask the Reporters not to record.
- Sri S. GOPALA GOWDA.—There is no right for the Hon. Speaker given under the rules.
- Mr. SPEAKER.—I promised the Hon. Member 10 minutes. But he has taken more than 20 minutes now. Are there no other Members to talk? Is he the only member? We should be fair to others.
- Sri H. N. NANJE GOWDA.—We would request our other friends to spare some time for him.

Mr. SPEAKER.—There is no question of other members sparing time for him. The Members should stand by the agreement arrived at. Hon. Member may please finish his speech in a minute.

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—I am concluding in a minute. Sir, in one deal they have looted Rs. 5.39 crores and in another deal nearly Rs. 2 crores. Therefore, Sir, I demand the immediate resignation of the Chief Minister in view of these charges. Or they should appoint a judicial enquiry before which let us have an opportunity of giving evidences. Also, this matter may be referred to the Central Vigilance Commission for a thorough investigation.

Sir when Mr. Siddaveerappa was speaking, the Chief Minister was asking for specific instances. Sir, the Hubli Co-operative Spinning Mill is now being leased for a period of 20 years to one Gundi Mahadevappa & Sons who are related to Sri S. Nijalingappa. The Government is said to be a very efficient Government. The other day, it was said that there are 160 vacancies of junior engineers in the Electricity Board and applications have been called for and persons have been interviewed. But the Government is holding it up for nearly 6 months for reasons best known to themselves. Perhaps they want their own henchmen to be appointed and this is how the administration of Electricity Board is going on. This is how efficient dynamic and progressive Government of the Syndicate in Mysore is going on. Thank you very much.

Mr. SPEAKER.—I am sorry to say that the hon. Member has been given 10 minutes, but he has taken nearly 25 minutes. If this should happen, I do not know how to conduct the proceedings of the House. I request the hon. Members to keep to the time that is granted to them.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಸವರಾಜು (ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ತಂದಿರುವ ಈ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ್ಲಾನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕಾರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

2-3 ದಿವನಗಳಿಂದಲೂ ಈ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯದ ವೇರೆ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ ಭಾಕ್ ಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹಲವಾರು ಸದಸ್ಯರು ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವಾರು ಜನ ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಹಲವಾರು ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನಾನು ಒಂದು ತೀರ್ವಾನ್ಸಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವನ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದವೇರೆ ಮೈಸೂರಿನ ಆಡಳಿತ ಕುಲಗೆಟ್ಡಿದೆ, ಹೊಲಸಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಾಧುವಾದದಲ್ಲ. ನಾನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದವನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು 1956ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾದುದಲ್ಲ ಅಥವಾ 1947ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾದುದಲ್ಲ. ಈವೇತ್ತು ಆಡಳಿತದಲ್ಲ ಏನೇನು ಕಲುಷಿತವಾಗಿದೆ ಅದು 1927ನೇ ಇಸಮಿಯಂದಲೂ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ವೇಳೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ಮುಂದ ಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಅಪೇಕ್ಷಪಡುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಮೈನೂರಿನ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ 3ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ thorough review of ageold methods and procedures of work was long overdue ಎಂದು ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೇಸ್ಕರ ಒಂದು ಎಫೆಪಿಸುನ್ಸಿ ರಿನರ್ಚ್ ಬ್ಯೂರೋ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗಾದೆ ಇದೆ. ಜೀವನ ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅರ್ಧ ಜೀವನ ಆಗಿತ್ತು. ಆ ರೀತಿ 1947 ನೇ ಇನಮಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಟಾತಂತ್ರ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಅಂದರೆ 22 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಈ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದೋಷ ಇರುವ ಬಗ್ಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಮೈನೂರು ಸರ್ಕಾರ ಗೌರ್ನರ್ ಭಾಷಣದ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯದ ಅಡಳಿತ ಯಾವರೀತಿ ಇವೆ, ಏನು ತಪ್ಪು ಇದೆ ಆದನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನ ಮ ಸತ್ಯಾಂಶ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿನಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಆಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಅಹೆಕ್ಷಪಡುತ್ತೆ(ನೆ. ಒಂದು ಗಾಗೆ ಇದೆ. ಹಾವ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳು ತ್ತೇನೆ ಹಾಸಿಗೆ ಕದ್ದವನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಮುಂದಲಗೆ ಕದ್ದವನು ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡ ಅನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಇದ್ದ" ತಪ್ಪು ಈಗ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಕಳೆದ 3 ವರ್ಷ ದಿಂದಲೂ ನಾನು ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ನಂಪರ್ಕವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ರೀಫಾರಂ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಲ್ಲ ಹೋಗಿ ನಿಲ್ಲ ತ್ರದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಮೂರು ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಕ್ರೇಟ್ಬಾಂತರ ರೂಪಾಯುಗಳನ್ನು ಅಡ್ಡಿ ನಿನ್ನೈ(ಷನ್ ಗಾಗಿ ಏರ್ಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗಾಗಲೆ ಮೂರು ಯೋಜನೆ ಮುಗಿಸಿ ನಾಲ್ಕನೆ ಯೋಜನೆ ಆರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವಕ್ಕಾಗಿ ಎಫಿಪಿಯೆಂಟು ಅಡ್ಡಿ ನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಉತ್ತಮವಾದ ಆಫೀಸರುಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಆಗೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಜನತೆಗೆ ಅನ್ಯಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಇದರಿಂದ ಜನತೆಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವ ಪರಿಶ್ವಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ವೈನೂರು ರಾಜ್ಯ ನರಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಅಡ್ಮಿ ನಿಕ್ಷ್ಪೇಷನ್ ಕ್ಷ ಸೆಟ್ ಅಪ್ ನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸು ರಿಗೆ ಯಾವ ಅನ್ಯಾಯಗಳೂ ಆಗದಂತೆ ಆಡಳಿತ ಉತ್ತಮವಾಗುವಂತೆ ನರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳು ತ್ತೇನೆ. ಉತ್ತಮವಾದ ಆಡಳಿತ ಇದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ಜನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಸ್ಪಪ್ಪ ಅಭಿ ಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಭೆ ಸು ಮುಂದೆ ಇಡಲಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯರು ಗಿ (ನ್ ರೆವಲ್ಯೂಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಎಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಸಿರುಕ್ರಾಂತಿ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕರು ಹೇಳಿದರು. ನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1961 ನೇ ಇಸಮಿಬುಂದಲೂ ಇನ್ ಚೆನ್ನೀವ್ ಡೆವಲಪ್ ಮೆಂಟು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಎಂದು ಮಾಡಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿ ನಲ್ಲರುವ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ದಿವಸ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಅಪೇಕ್ಷಪಡುತ್ತೇನೆ ಇಂತಯಾ ದೇಶದ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬರು ಮಹಸೀಯರು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

Fravicine Frankel says:

"The majority of Farmers—probably as many as 75 per cent to 80 per cent in the rice belt—have experienced a relative decline in their economic position."

ಹೀಗೆ ಇಂದಿನ ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆರಂಭ ಮಾಡುವ ರೈತರಿಗೆ ಆಗ್ರಿಕಲ್ ಆರಂಭ ಎಕಾನಮಿ ಬಹಳ ಮುಬ್ಬ ಆದರೆ ಇಂದು ರೈತರ ಜನು ಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಇಂದು ರೈತರು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು ಎನ್ನು ಪದನ್ನು ಯಾರೂ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಒಂದು ನೋಟನಲ್ಲ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ: ಅದು ಹೀಗಿದೆ:

"The new strategy rested by and large on the out-moded agrarian social structure..."

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬನವರಾಜು)

ನ^{್ತ್ರಾ}ರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲ್ಪೂಯಾವ ರೀತಿ ಬೇನಾಯ ಗಾರರ ಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಇಂದೂ ್ರೊಡ ಅವೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಂದು ಸರಿಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಇ**ದ**ರಿಂದ ನವೇಗೆ **ತಿಳಿದು** ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಅಗ್ರೇರಿಯನ್ ರಿಫಾರಂಸ್ ಮಾಡಿ ಅರಿಗ್ರ ಕರ್ಚ್ಯ ರವಲ್ಯೂ ಪ್ರತ್ಯ ಮಾಡಿ ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲ ಗ್ರೀನ್ ರೆವಲ್ಯೂ ಪನ್ ಹೆಚ್ಚಿನಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಇಚ್ಚಿಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇವಕ್ಕೆ ಇವರು "ನಾಲ್ಕೈದು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ್ರವೊದಲನೆಯವಾಗಿ ಗುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಧತಿ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಲ್ವಾಂಡು ಲಾರ್ಡು ಹಾಗೂ ಚೆನೆಂಟುಗಳ ಉತ್ತಮ ಬಾಂಸವ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು, ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿ**ನು** ವವರಿಗೆ ಅವಕ್ರಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಉತ್ತಮವಾದ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕು, ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಕೂಲಗಾರರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕೂಲ ನಿಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಕೂಲ ಸಿಗುತ್ತಿರುವದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಇದನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇ . ಇದರಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಕ್ಟಿಮಂ ಹಾಗೂ ಮಿನಿಮಂ ರೇಟನ್ನು ನಿಗ್ರದಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲದ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನರಿಯಾದ ಒಂದು ಆಗ್ರಿಕಲಚರರ ಸರ್ವೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ನರ್ವೇ ಮ್ಯಾಡಿರುವ ರಿಪೋರ್ಜಿನ ಅಧಾರದವೇರೆ ಹೇಳುವುವಾದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ರೆಂತ್ರವರು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನು ಮಾರು 180 ದಿನ ಕಾಲ ಸುಮ್ಮ ನೆ ವೃರ್ಥವಾಗಿ ಕಠೆಯುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನು **ವುದು ಸಮಗೆ ಗೊ**ತ್ತಾ ಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ರೈತರಿಗೆ ಕೂಲ ಕೂಟ್ಟು ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಔೀವನ ವಾಡುವು**ದಕ್ಕೆ ಅಪಕಾ**ಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಗ್ರೀನ್ ರೆವಲ್ಯೂಪ್ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಫೆಲ್ಯೂರ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳದೆ ಎದಿ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲೆಕ್ಕೆ ಅಗಲಲ್ಲ. ಇನ್ಸು ನಸ್ಮು ಹಳ್ಳಿಗಾ**ದಿನ ರೈತರ** ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಆಗಲಲ್ಲ. ಇವರಿಗಾಗಿ ನಾಲಗಳು ಮತ್ತಿತರ ನೌಲಭ್ಯಗಳನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇವರಿಗೆ ಯಾವ ಅನುಕೂಲಗಳೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಹೇಶದಲ್ಲ ಅಗ್ರಿಕರ್ಚರ ಡೆಟ್ ರಿಲೀಫ್ ಅಕ್ಷ್ ಎಂದು ತಂದರು. ಇದರಿಂದ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿ**ತೆ ಎಂದು** ಈಗ ಇದು ಹೈ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಬೇರೆ ಹೋಗಿದೆ. ರೈತರು ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲಎಾಗಲ ಎಂದು ಶೇಕಡಾ 67 ರಮ್ಷನಾಲ ಕೊಟ್ಟರೂ ಇವರ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಲ್ಲಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ರೈತರು ಮನಿರೆಂಡರುಗಳ ವಶಕ್ಕೆ ನಿಕ್ಕಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಲ್ಯಾಂಡು ಲಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಏರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಇಂತಹ ಜನರ ವಶಕ್ಕೆ ನಿಕ್ಕೆ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಇವರ ಸ್ಥಿತಿಯನು ಇಂತಹ ಕಪ್ಪಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಇರಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅನ್ಪ್ರಶ್ಯತೆಯೂ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅನ್ಪ್ರಶ್ಯತೆ ಎಂದು ನಿನ್ನು ಒಂದು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ ಇವೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಹರಿಜನರು. ಇವರು ನವರ್ಣೀಯಾ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಹಿಂದುಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂದೂ ಕೂಡ ಇದು ಒಂದು ಹಿಂಡ್ರೆನ್ಸ್ ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರೈತರು ಬೆಳೆಯುವ ದವಸಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರೇಟು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಬೆಳೆಯುವ ದವಸಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಕಟಿಂಗು ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಅವರು ಬೆಳೆಯುವ ದಸಸಕ್ಕ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಕೆಟ್ನು ದೊರೆಯುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ನಹಾಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೊಟ್ಟರೆ.ಅಥನ್ನು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳು ತಿಂದುಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಹಳ್ಳಿ ಗಾಡಿಯಲ್ಲರುವ ಅಡರ್ಷಿಪ್ ಕೂಡ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ನಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುವ ನಾಲ ಅವರಿಗೆ ನರಿಯಾಗಿ ದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಕರರ್ ರಿಚರ್ನ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಚಷನ್ ರವರು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

Mr. CHAVAN .- Says :

"Unless the green revolution is accompanied by revolution based on social justice, I am afraid the green revolution may not remain green..."

ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ನಡಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಂದು ದೆ'ಶದಲ್ಲಿ ಗ್ರೀನ್ ರೆಡಲ್ಯೂಷನ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಮುಂದೆ ರೆಡ್ ರಡಲ್ಯೂಷನ್ ಬಾಬಹುವೇನೋ ಎಂದು ನಲಹೆ ಮಾಡಿದರು. ಈಗ ಗ್ರಿ(ನ್ ರಸಲ್ಯೂಷನ್ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಸರಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಶೈತಾಪಿ ಜನಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಅಗ್ರಿಕರ್ಚು ಮಾಡುವ ಜನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲು ಕೆಲವು ಅಕ್ಷ್ ಗಳನ್ನು ತಂದರು. ಅದು ತತ್ಪಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಈಗ ಅದು ಹೈಕೋರ್ಟು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸೀವ್ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಷನ್ ಮಾಡುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲ ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸೋಷಿಯರ್ ವೆರ್ಫೇರ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಚೌತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿರುವಂತೆ ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ನಿರಾಜುದ್ದೀನ್ ಹಾಗೂ ರಾಬರ್ಟ್ ಕ್ಲೈವ್ ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಬಂಗಾಳದ ಕವಿ ಶ್ರೀ ರಾಮಪ್ರಸಾದ ಸೇನ್ ಎನ್ನು ವವರು ಒಂದು ಕವನ ಬರಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕವನದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

ಒಂದೆಡೆ ಮುನಲ್ಮಾನ ದೊರೆಗಳ ಅಡಳಿತ. ಇನೊಂದೆಡೆ ಹಿಂದೂ ದರೋಡೆಕಾರರ ಹಾವಳಿ, ಮೊಗದೊಂದೆಡೆ ಇಂಗ್ಲಿಮ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಕಾಟ, ಇವರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಪ್ರಜೆಗಳ ದಾರುಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

"O, Mother, are these fortunate folk your grandfathers and no relations at all?.....some ride in Palkies, while I have the privilege of carrying the shoulder pole....."

ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರೌಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕುರುಬ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಹಿಂದೆ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಆದ ಸ್ಥಿತಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕುರುಬರ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ಬಹಳ ದುಃಖಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ನಾನು ಇದೇ ಕುರುಬ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವ ನಾದುದರಿಂದ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲು ಇಪ್ಪಷಡುತ್ತೇನೆ. ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ. ಶ. ನಾಲ್ಕನೇ ಶತವಾ ನೆರಿಂದ ಇಂದು ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯವಾಗಿರುವ 1970 ನೇ ಇನವಿಯವರೆಗೆ ಎಂದರೆನ ೯೯೯೨ 1600 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಈ ಜನಾಂಗ ಸಾಮಾಡಿಕವಾಗಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯದ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ದುಡಿದಂತಹ ಜನ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 26 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಜನರ ಸ್ಥಿ ತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಸರಕಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದೆಕ್ಕೇನು ಅಡ್ಡಿಗಳು ಬಂದಿವೆ ಎನ್ನು ಪುದು ನನಗಂತೂ ತಿಳಿ ಯದು. ಇವರ ಸ್ಥಿತಿ ಇಂದು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿ ಕಿಯಲ್ಲಿವೆ. ತುಂಬ ಶೋಚನೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಸುಬ ಜನಾಂಗವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ಟಂತ ಮಾತಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ 26 ಲಕ್ಷ ಕುರುಬ $\ddot{\mathrm{z}}$ ನಾಂಗದವರೂ ನಹ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 26 ಲಕ್ಷ ಕುರುಬ ಜನಾಂಗದವರ ವಾಣಿಯಾಗಿ ನಾನು ಇಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಜನಾಂಗದವರು ಬಹ್ಳವಾದ ಮನೋವೇದನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜನಾಂಗದವರು ಅರ್ಥಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲ, ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡೆ, ಕೆಲವು ನರ್ಕಾರೀ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹೇರಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದ ನಹಾಯುವನ್ನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಡೆ ಈ ಜನಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಉದಾರ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಜನಾಂಗದ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಾರದ ಹಾಗೆ **ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮೆಂತ್ರಿಗಳು ಮುತುವರ್ಜಿಯಿಂದ ಸ**ರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ **ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪನಿಕೊಳ್ಳು ಈ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರು ಮುಂದೆ** ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri P. B. NANDIHALI (Uchagaon)—Mr. Speaker Sir, I humbly request you to give me some more time to express my remarks on the Governor's Address.

After the raising of the slogan of Socialism by the congress, I was expecting something new, some thing progressive in the

(SRI P. B. NANDIHALLI)

Goversor's Address. But unfortunately I could not see a single sentence in this Governor's Address which we can appreciate and which can be useful to the weaker sections, to the poorer sections and to the backward sections of this country. A most reactionary policy is stated in this Address.

Regarding the land reforms, we can make out that the policy of the Government is half-hearted. In fact, the tenant must be the owner of the land. So it is the bounden duty and responsibility of the Government to pass the necessary orders in that behalf henceforth. This Government is most reactionary in its land reform policy. It is more reactionary than the Bombay Government. What the Bombay Government did in the year 1956, this Mysore Government has not done today. Besides, they have no machinery to stop the fraudulent alienation and surrender of lands of the tenants by the joint crooked methods of the landlords and the officers.

Regarding the distribution of Government lands, priority should be given to the local landless labourers. But the Government has not taken the necessary interest to do so. But here also there is corruption, partiality and such other malpractices.

I am stressing a point about solving the problem of unemployment. At the time of making appointments, priority must be given to the poorer sections and especially to the minorities and the Marathi people in industrial concerns. I am sorry to say that not a single person belonging to the Marathi section has been appointed in Government service. There are no safeguards for the poor persons and for the poor workers in the State. For instance, in the Aluminium Factory at Belgaum not a single poor and deserving person is employed and therefore the leader of the Workers' Union Mr. Ram Apte is on hungar-strike for the last ten days. But the Government has not taken any step to redress the grievances of the workers.

About education, so many things are spoken but in practice so many restrictions are put on the High Schools. There are no grants for the new High Schools for the first three years and this is an impossible situation created by the Government to run High Schools. The policy of not giving grants to new High Schools in the rural and backward areas is the most reactionary policy of the Government. I earnestly request the Government to change this policy immediately and safeguard the educational and democratic rights of the people living in rural and backward areas.

About pre-primary schools, I am of opinion and I am urging the Government that to every primary school a pre-primary school must be attached. Unless and until this is done, it is beyond one's expectation that the poor people and ignorant people living in the rural areas will come forward to give education to their children.

Regarding provision of communications, irrigation schemes and water supply schemes, there is partiality on the part of the Government and the Marathi border area is discriminated against. I am urging the Government often not to do so. In fact, I requested that more time may be given to me here for dealing effectively with the most important and special issues, for which we have come here. Lakhs of Marathi people of the border area are fighting against this Government, against the Central Government and against the Maharashtra Government for their democratic rights. They want the border area to be merged in the Mahrashtra State and for the last 14 years they are trying by all democratic ways. They offered Satyagraha. Thousands of Marathi men and women have been imprisoned by this Government even up to 9 months. Although so many were sent to jail, they have shown their desire to participate in Sarbandi movement and no-tax campaign. By representations and delegations, they have tried their best for the merger of the Marathi areas of Belgaum, Bidar and Karwar in Maharashtra. 6-00 P.M.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

Unfortunately for safeguarding the success of the Congress party in the election they appointed this Mahajan Commission. Sri Mahaian himself has stated in his report that some Congress Leaders from Maharashtra went to Delhi and told the leaders there that a Commission be appointed to solve Border disputes. Some Congressmen from Maharashtra led by the Congress President met the Prime Minister and the AICC President and urged that a Commission be appointed without delay and the terms of reference for the Commission should be settled by the Working Committee, as otherwise, they argued that the opposition party will gain upper hand and defeat the Congress Ministry. This fear led the Congress to appoint this Mahajan Commission. Though it was urged that the terms of reference should be clear, they did not do that. They simply appointed a one man commission and he has given a one sided and partial report. I am sorry to say that the Governr has given importance in his Address to this Mahajan Commission Report. No person who believes in democracy even in Mysore will say that the Mahajan Commission report should be implemented. The Governor had no business to say like this. They were only recommendations and Sri Mahajan himself admits in his report that they are only recommendations and not at all an award. But the Governor says that this should be treated as an award. Sir, we the representatives of the border area, are trying our best to try by democratic ways to solve the problem. One of the ways was, we had been to Delhi last week and submitted our memorandum. The principles we have enunciated to solve the dispute are, that village should be taken as

(SRI P. B. NANDIHALI)

a unit, geographical contiguity, relative linguitic majority. We have submitted the memorandum to the President and to all leaders and request you Sir, to read it and submit to the Governor also. I am also giving the copies, through you to the leaders of several parties in this House. We are constantly trying to solve this issue by democratic ways but unfortunately, the other day I read in the papers that one of the senior members of this House Sri D. M. Siddiah while speaking here gave a challenge of blood bath of marathi people. You know and this House knows that in the last three years we have not uttered such words. We believe in democracy and by democratic ways we are sure that we can solve the problems of not only Mysore or Maharshtra but that of the entire country. We are responsibile citizens of India and we are responsible for the progress of the country. Unfortunately what I have read in the newspaper hurts me. In fact I expected the Leader of the House to take some action against him, against the person who has started violent speach and hold him responsible for creating violence in the border area. I expected that the Government will send him to jail directly. I expected that the Government will arrest him. But that has not happened and because of the brute majority here, we are listening to such challenges and I Sri, through you accept that challenge.

- Mr. DEPUTY SPEAKER.—Order Order Hon. Member may State his case. But he should not criticise any other member.
- Sri K. PUTTASWAMY (Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs).—Sir, the Hon'ble Member seems to be in a highly emotional mind. He is asking a member of this House to be arrested for making a statement in the House. Can he ask the Government to do so?
- Sri B. P. KADAM (Karwar).—Sir, may I clarify. The mistake was committed by the hon. member Sri D. M. Siddiah who flung a violent challenge of giving a blood bath. He was to have been restrained and at least the Government may request him to withdraw those remarks.
- Sri L. SRIKANTIAH (Nanjangud).—I request the hon, member not to reduce the House to brute majority. I request him to be considerate.
- Sri H. SIDDAVEERAPPA.—A very serious charge has been levelled. If Sri Siddiah has stated that the Maharashtrian will have blood bath at Belgaum, it is very serious. He must withdraw it.
- Sri K. PUTTASWAMY.—It was up to the hon, member to raise a point of order or ask the member to withdraw. We do not know what he said. Can he go on assumptions?

- Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir I want you to get the records and examine. If really it has gone into record, it is a serious matter. It is not correct. After all the majority may have its sway but the minority will have its say.
- Sri K. PUTTASWAMY.—If I can interrupt, I must say that there is perfect freedom for all of us, whether in majority or minority, to have our say. If and when Sri Siddiah used those words on the floor of the House, it was up to the member to take objection to those words then and there.
- ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.... ಬರೀ ಮಾತನಾಡಿದ್ದ ಕೈಲ್ಲಾ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಇದುವರೆಗೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನದನ್ಯರನ್ನು ನಾಕಷ್ಟು ಜನಗಳನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.
  - ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ. ನೀವು ಐ. ಜಿ. ಪಿ. ಅದ ದಿವನ ಆ ರೀತಿ ಆರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಸಿ.
- Sri P. B. NANDIHALI.—What I feel is, the hon. member should not say like that. It has appeared in the papers. He has said that if any attempt was made to divide Belgaum there would be blood bath.
- ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಹೋತ್ರಿ.—ನಮ್ಮ ಬ್ಲಡ್ ಅನ್ನು ನಾವು ಹರಿಸುತ್ತೇವೆ, ಅಥವಾ ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ನಿಮಗೇನು ತೊಂದರೆ ? ನಿಮ್ಮ ಬ್ಲಡ್ ಅನ್ನು ನೀವು ಹರಿಸಿ. ಅಥವಾ ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳ. (ನಗು)
- Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I think the hon. Minister will hear what is going on.
- Sri K. PUTTASWAMY.—I am sorry that Sri H. Siddaverappa thinks that I am taking this issue lightly. I was present when Sri Siddiah spoke here. As far as I remeber, he has not spoken any word or used expession which is offensive either to any section of the House or any section of the people outside the House. When that is so, the hon member Sri P. B. Nandihali is saying something. I just cannot understand how the hon member can demand except of another member for any statement made here. There the matter ends. Let it not be understood that I speak in this House in a mood of levity.
- Sri H. SIDDAVEERAPPA.—You are the ruling party; you can go through the records.
- Sri K. PUTTASWAMY.—I would humbly make a rquest to the hon. member Sri Siddaveerappa that he himself may go through the proceedings and point out which are the words that are offensive.
- Sri P. VENKATAGIRIYAPPA.—Sir, this is a serious matter and records may be looked into. This border dispute has been there for the last one decade. To say there will be blood-bath, is something which is very serious. It threatens the unity of the nation.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Order, Order.

Sri P. VENKATAGIRIAPPA (Kolar).—The real position may be informed to this House. Tomorrow they may threaten the Telugu people also. This kind of thing should not be allowed to happen. We want to know what exactly he has stated. Let the mater be clarified.

(At this stage the Chair ordered for not recording the further proceedings).

- ಶ್ರೀವಾತಿ ೮(ರಾವತಿರೈ.—ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಬೆಳಗಾಂನ್ನು ಇಬ್ಭಾಗ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಕ್ತದ ಕಾಲುವೆ ಹರಿದೀತು ಮತ್ತು ನಾವು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡಲಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಹೇಳುವ ಅಧಿಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ನದಸ್ಯರಿಗೂ ಇದೆಯೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.
- Sri P. B. NANDIHALI.—I tell this Government and the Central Government that there should not be division of any city or village. Some linguistic principle must be adopted to solve this problem.

The same hon, member has said that if the Central Government or the Home Minister does not implement the Mhajan Commission Report, it must go to the wastepaper basket. Even an inch of the land from Mysore State should not be given to Maharastra. Similar was the stand taken by Kauravas. Due to gambling, in the form of Mahajan Commission report they might have won something. When the Kauravas said the same thing, Sri Krishna advised them to give at least five villages to Pandavas who suffered in the gambling. The Kauravas said that they should not be given an inch of land. We all know what happened thereafter. The Pandavas were going by the right path. I am sure ultimately if democracy has survive in this country, the linguistic and democratic principle must be adopted. This Mahajan Commission Report must be thrown into the wastepaper basket.

Once again I wish to say that I accept the challenge of the Honmember Sri D. M. Siddiah. As I have no time, I close my speech.

Thank you.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, I would like to intervene in the debate. I will not take much time of the House. The hon, member Sri Dayananda Sagar has made reference to the closure of Maharaja and Minerva Mills. I will just explain what the Government has done.

Sri P. VENKATAGIRIAPPA.—I raise a point of order. The ministers will have time at the end to reply. They cannot go on interfering.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ಟಾಮಿ. —ಮಾನ್ಯ ನದನ್ಯರು ಪಾಯುಂಟ್ ಅಫ್ ಅರ್ಡರ್ ಎತ್ತದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲ ನಾನು ಏನೂ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಪಾಂಯುಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎತ್ತಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಹಕ್ಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿನುವುದಕ್ಕೆ ಅದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ ಇದ್ದರೆ, ಅವಶ್ಯ ಇದ್ದರೆ, ಅದರ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದೆ.

ಈಗ ಮಾನ್ಯ ನದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಸಾಗರ್ ಅವರು ಎಷ್ಟೋ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅವರು ಹೇಳಿದಂಥ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಹಾರಾಜ ಮತ್ತು ಮಿನರ್ವ ಮಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಐದು-ಆರು ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲ. ಅವರು ಬೀದಿ ಬೀದಿ ಅರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಐದು-ಆರು ಸಾವಿರ ಜನರ ಕುಟುಂಬ ಗಳಿಗೆ ಇವತ್ತು ನಂಪಾದನೆಯಲ್ಲದೆ ಆವರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆಯೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ. When Rome was burning Nero was fiddling – ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಮಿನರ್ವ ಮಿಲ್ಲ್ ಮುಚ್ಚಿಲ್ಲವೇ ? ಮಿನರ್ವ ಮಿಲ್ ಕೆಲನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೇ. He has got his own chance. He can reply when his chance comes. We are not prepared to hear his reply now. Let the debate go on ಅವರು ಆಗದೇ ಇರುವಂಥಾದ್ದನ್ನು ಹೇಳಲ್ಲ. ಮಿನರ್ವ ಮಿಲ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಇಲ್ಲ. 19ನೇ ತಾರೀಖು ರ್ರ್ಯಾಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ನಾವು ಬರುವಾಗ ಮಿನರ್ವ ಮಿಲ್ಸ್ ಸವರು ಎ. ಜಿ. ಆಫೀಸಿನ ಹತ್ತಿರ ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿದ್ದರು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನೋಡಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ಪಾಮಿ.— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿನ ಪಿಚಾರದಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅದ್ದಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಅವಕಾಶ, ಹಕ್ಕು ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ನನಗೂ ಇದೆ. ಎಂದಿಗೂ ನನ್ನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

Sri K. H. RANGANATH.—Have you permitted him, Sir?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have permitted him. It is a matter of vital importance.

Sri K. H. RANGANATH.—The Hon. Member stated that the Minerva Mills may be closed. It is his suggestion.

Sri K. PUTTASWAMY.—I strongly object to the manner he is objecting.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Is he not entitled to reply?

Sri K. H. RANGANATH.—He can reply to the debate in the end.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—It is a mater of public importance. The Minister may intervene and reply.

Sri K. H. RANGANATH.—He can as well take an carliest opportunity. Now it is already 6-30 p.m. ಇಲ್ಲ 28 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾರೂ ಮಧ್ಯೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಮಾತ್ರ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇಂಟರ್ನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ.

- Sri D. B. KALMANKAR.—I am on a point of order. The Hon. member Sri Dayananda Sagar has finished his speech. The Hon'ble Minister was present when the speech was delivered by the Hon. Member. If at all if he wants to give any personal explanation he could have given at that time only. After the Hon. Member finished his speech two more members have spoken. There were more important matters raised in these speeches of Sri Dayananda Sagar and some other two members. For other important matters raised by these members explanation is not being given. Therefore, it is not proper to let the Hon. Minister to give any explanation or say anything now.
- Mr. DEPUTY SPEAKER.—That is not a personal explanation. It is a matter of vital importance. By this time he would have finished his speech.
- Sri D. B. KALMANKAR.—When the Hon. Member Sri Dayanada Sagar is not here, why should he be allowed to give any explanation. Why should he interfere in the middle?
- Mr. DEPUTY SPEAKER.—He has got right to intervene in the debate.
  - Sri D. B. KALMANKAR.—He can reply at the end.
- ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಕನ್ಯಾಮಿ. ಯಾವಾಗ ಹೇಳಬೇಕು. ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆನು ಮದು ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದು. ನಾನು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ನಿಯಮಬಾಹಿರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ನದನ್ಯರು ಆಕ್ಷೇಷಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮಹಾರಾಜ ಮಿಲ್ ಹಿಂದೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಬಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಳಗಾಗಿದ್ದಾಗೆ 1966 ನೇ ನಾಲನಲ್ಲಿ ಮೇಲಂದಮೇಲೆ ಹಣಕಾಸಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಬಳಿಗೆ ಹಣದ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರು. 1966ನೇ ಜುಲೈನಲ್ಲ ಮಹಾರಾಜ ಮಿಲ್ಲಗೆ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಮಿನರ್ವ ಮಿಲ್ಲಿಗೆ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಗಳನ್ನೂ ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯ ಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಇದ್ದಂಥ ಹಣಕಾಸಿನ ತೊಂದರೆಗಾಗಿ, ಅವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಅರಿಯರ್ ಆಫ್ ವೇಜನ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಸ್ವಾಚುಟರಿ ಅಬ್ಲಿಗೇಷ್ಸ್ ನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಲ್ಲ. 4-4-1966ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಹಣವಿಲ್ಲದ ವಿಲ್ಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಸುಮಾರು 10 ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಅವರು ಮಿಲ್ಲನ್ನು ಪುರಃ ರೀಹಿಸಿನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲ್ಲ. ಈ ಮಧ್ಯ ನರ್ಕಾರ ಎರಡು ಮಿಲ್ಲುಗಳಿಗೂ ಐಪ್ಟ್ರೆದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೆಲನಗಾರರಿಗೆ ಕೂಲ ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ನ್ಯಾಚುಟರಿ ಅಬ್ಬಿಗೇಷನ್ಸ್ ಗಾಗಿ ಅಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟರ್ದರೂ, ಅಮೇಲೆ ಅವರು ಮಿಲ್ಲನ್ನು ಪುನಃ ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಲ್ಲ. 1967 ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಈ ಮಿಲ್ಲನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ ಅಥವಾ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಮ್ಯಾನೇಜ್ ಮೆಂಟ್ ನವರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಗ್ಯಾರಂಚಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡರು. ಆ ನಮಯದಲ್ಲಿ ಆವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಜರೂರಾಗಿ ಹಣ ಬೇಕಾದ ರಿಂದ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕ್ಯಾಫ್ ಲೋನಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.
- Sri H. SIDDAVEERAPPA.—It is a very legitimate cause for framing charges against these gentlemen for misappropriation of funds for reasons best known to them. ಇದರ ಹಿಂದೆ ಬೇರೆ ಇದೆ. ನನಗೆ 10 ವರ್ಷಗಳ ಚರಿತ್ರೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಎನ್ ಐ.ಡಿ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಗ್ಯಾರಂಟ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು 30 ಅಥವಾ 35 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯುಗಳು ಇದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಯಾವ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಮನುಷ್ಯ ಇಂತಹ ಕೆಲನಮಾಡು

ವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಗ್ಯಾರಂಟಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದು ಇಂಥಾದ್ದಕ್ಕೇ. ನಿಮ್ಮ ಇಂಡನ್ಟ್ರೀನ್ ಗ್ರಾರಂಟಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಹೇಗಿದೆಯೆಂಬುದು ಗುಲ್ಬರ್ಗದ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು.

6-30 P. M.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ಟಾಮಿ.—ನಾನು ಒದಗಿನಿಕೊಡತಕ್ಕ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದವೇರೆ ಮಾನ್ಯ ನಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಇನ್ನೊಂದು ಚಾರ್ಜ್ಫೀಟ್ ಹಾಕುವುದಾವರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ವ್ಯನನಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಿಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಸೆಯೋ ಅಷ್ಟು ದೂರ ನರ್ಕಾರ ಹೋಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಮಾನ್ಯ ನಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಅರಿತ ಮೇರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಫೆಬ್ರವರಿ 1967ರ **ನುಮಾರಿಗೆ ಅವರಿಗೆ** 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಜಾಮೀನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿ ಹಣ ಬರುವುದು ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಅವರಿಗೆ ನಗದು ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟೆವು. ಆಗ ಆಗಿದ್ದಂಥ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಈ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು. ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಅವರಿಗೆ 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1967ರ ವರೆಗೆ ನಿಧಾನವಾಯಿತು. ಆಗ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು **ಸಾಲ ಕೊಡುವಾಗ ಅದರಲ್ಲ ಬ್ಯಾಂ**ಕಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಕೊಂಡು 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟರು. "ಅದುದರಿಂದ ಮಿಲ್ಲಿನವರು ಹೇಳಿದರು, ಈ ತರಹ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ವಾಹನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಹೀಗೆ 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯು, 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯು ಮತ್ತು ಐದು ಪ್ಲಸ್ ಐದು 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒಟ್ಟು 90 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನುಮಾರು ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯು ವಾಪನು ಬಂದಿರಬೇಕು. ಇನ್ನು ನುಮಾರು 85ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಗ್ಯಾರೆಂಟಿ ಬಾಬತ್ತು 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ನಗದಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರುವುದು 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ. ಅವರು ಮತ್ತೆ 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯು ನಾಲ ಕೊಡಿ ಎಂದು ನರ್ಕಾರದ ಬಳಿ ಬಂದರು. ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದ ರಲ್ಲಿ, ಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಏಡ್ ಟು ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀನ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿ ಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯಎಲ್ಲ, ಕಸ್ತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ನರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯೆಂದ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯ ನಗದು ನಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದೆ, 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಂದಲ್ಲ ನಾಲ್ಕು ಸಾರಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ ಈಗ ಯಾವುದೋ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಲ್ಲ ಸ್ಟ್ರೋ ಡೌನ್ ಎಂವರೆ ಕೆಲ ಸೆ ನಿಧಾನೆ ಮಾಡಿ ದರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತ 3-1-1970ರಿಂದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ದಯಾ ನಂದ ನಾಗರ್ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಐದಾರು ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಕಾರ್ಪಾನೆ ಮನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಇದು ಕೂಡ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮಾಲೀಕರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ನಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ವಿವಾದಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೇಳು ತ್ತಿರುವ ಅರಿಯರ್, ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಹತ್ತು ತಿಂಗಳು ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಲೀ ಆಫ್ ಚಾರ್ಜನ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಬಗೆಹರಿಸಿದ ವೇಲೆ 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯ ಕೇಳಿರುವುದೆನ್ನು ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೇಳುವುಸನ್ನು ಮಿಲ್ ನಡೆನು ವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವಪ್ತನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಾರಣವನ್ನು ಮುಂದೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಂಥ ನಮಸುದಲ್ಲಿ ನೃಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಮಿಲ್ಲನ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರೆಂದ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಹಣಕ್ಕೆ ಇರುವಂಥ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ, ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಮ್ಯಾನೇಜ್ ಮೆಂಟಗೂ, ಕಾರ್ಮಿ ಕರಿಗೂ, ಇರತಕ್ಕ ವಿವಾದವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ, ಆ ರೀತಿಯಿಂದ ಅವರು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ವಾರ್ಗವಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಆನುಸರಿನದೆ 'ಮದುವೆ ಆಗೋ ಭ್ರಾಹ್ಮಣ ಎಂದರೆ ನೀನೇ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗು[?] ಎನ್ನುವ ಗಾದೆಯಂತೆ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನೇ ಈ ವಿವಾದಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಗೆಹರಿನಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳು ತ್ರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ನರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ದೂರ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟನ್ಪಾಮಿ)

ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಿದೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ತೊಂದರೆ ಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಸ್ಟಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ರಿಸ್ಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವು ದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ನನಗೆ ಒಂದು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಬೇಕು. ಮಾತೆತ್ತಿದರೆ ಕಾರ್ಮಿ ಕರ ಹೆಸರನ್ನು ಮುಂದೆ ತರುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಈ ದುರಾದಳಿತ ಮತ್ತು ಮಾಡ ಬಾರದ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಸಿಕ್ ಮಿಲ್ಗಳಿಗೆ, ಕಾಯ್ತಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಮಿಲ್ಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ನ್ಯಾಪನಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯರ್ ಡೆವಲಪ್ ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್ ಎಂಬ ನಂಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಹಾಗಿದ್ದ ರೂ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಕ್ಷೆ ಹಾಕಿದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಎನ್. ಐ.ಡಿ.ಸಿ. ಚೆಕಿ ಕರ್ ಟೀಂ ಬಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಈ ಮಿಲ್ಲಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಾದುದಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ ಹಣವೆಲ್ಲ ಒಡೆದ ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಹಾಕಿದಂತೆ ಎಂದು ಹೇಳ ಈ ಮಿಲ್ಲಗೆ ಏನೂ ಕೊಡುವುದ ಕ್ಕಾಗುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ರಿಕಾರ್ಡ್ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಉತ್ತರ ಹೇಳ ಬೆಕು. ಅವರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೂ ನರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ನಿಜವೇ? ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ. ಇಂಥ ಮಿಲುಗಳನ್ನು ಖಾನಗಿಯವರು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಇವರು ಕೈ ಹಾಕಿರ ಕಡೆ ಯಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ಕಾಯುರೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಮಿ ಕರ್ ಮತ್ತು ಬಡ ಜನರ ಹೆನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಗುಲ್ದರ್ಗ ಎುಲ್ಲಿಗೆ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯ ಕೊಟ್ಟದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಅಥವಾ ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹಗುರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡದೆ ನರಿಯಾದ ಜವಾ ಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri L. SRIKANTAIAH.—Sir, we do not know whether the Hon. Minister Sri K. Puttaswamy or any other Minister in 1967 has taken the House into confidence for standing guarantee for a sum of Rs. 60 lakhs and giving a cash loan of Rs. 25 lakhs to this Mill. Therefore, I request that the whole thing be investigated by a committee of this House to find out where the rat is and from where the smell is coming.

ಶ್ರೀ ಐ. ಹೋಮ ಶೇಖರಪ್ಪ (ಹೊಸನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯ್ ರವರು ಇಟ್ಟರತಕ್ಕ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲ ಅಡ ಬಯ ಸುಕ್ತೇನೆ. ಈ ಪಾರ್ದ್ಧಿಮೆಂಟರಿ ಡೆಮಾಕ್ರೆಸಿ ಅಥವಾ ಸಂವಿಧಾನ ರೀತಿಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ಪದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತಾನು ಏನು ಮಾಡಿವೆ, ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿಸತಕ್ಕ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡಿದೆ, ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಂವೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಚುನಾಯಿತನಾಗಿ ಬಂದ ನಂತರ 1967-68-69-70 ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಾರಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಕೇಳಿದೆ. ನನ್ನ ಸುಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವೇ ಆಗಲಿ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವರದಿಯೇ ಆಗಲ ಅಷ್ಟು ಆಶಾದಾಯಕವಾಗಿಲ್ಲ, ಈ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಇದು ನಿರಾಶೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡತಕ್ಕ ಭಾಷಣವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು. ತಾನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕರ್ತವೈವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯನುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇವಲ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಮುಗಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಚಯ್ಯನವರು ಈಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಡ್ಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನೂರಕ್ಕೆ 70 ರಿಂದ 80 ಜನ ಇವತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಕಸುಬಿನಲ್ಲಿ ಕೂಲ ಮಾಡತಕ್ಕವರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಕಡೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲ ಕೇವಲ ನೊರಕ್ಕೆ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶ ಇದೆ. ಇನ್ನು 90ರಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶ ಮಳೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ರೈತರು ಮಳೆಯನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡಿ ಎಲ್ಲ ರೈ ಮಳೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಅವರು ಜೂಜನ್ನು ಅಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಜೂಜುಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನಾದರೂ ಆರೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬೆಳೆ. 1967ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಂಗಾರೆಡಿ ಯವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಅವರು ಅಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯವನಾಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಅದೇನೆಂದರೆ ದನಕರು ಗಳು ಮತ್ತು ಹೈರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕಡ್ಡಾಯ ವಿಮೆ ಯೋಜನೆ ಏನಾದರೂ ಇದೆ ಮೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಅಂತಹ ಯೋಜನೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಆಲೋಚನೆ 68ರಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ, 69ರಲ್ಲೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ 70ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಶೇಕಡ 90 ಜನ ವ್ಯವನಾಯವನ್ನೇ ಆವಲಿಂಬಿಸಿರತಕ್ಕೆ ರೈತನ ಬಗ್ಗೆ ಹಾವ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮುವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇವತ್ತು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕಡ್ಡಾಯವಾದ ಒಂದು ವಿಮಾ ರೋಜನೆ ಈ ಬೆಳೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಪಶುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬೇsೇ ಬೇಡವೇ ಎಂಬುವನ್ನು ತಾವೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ರಾಜ್ಯವಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲ ಈ ತರಹ ಯಾವ ಒಂದು ಸ್ಕ್ರೀ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಜನತೆಯನ್ನು ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಪರ್ ನರಿ ಕ್ರಾಪ್ ಇನ್ ಪ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಟರ್ ಇನ್ಷಾಂರೆನ್ಸ್ ಸ್ಟೀಂನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯವಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚ್ ರಲ್ ಪ್ರೈಸನ್. ರೈತ ಬೆಳೆಯ ತಕ್ಕ ದವನ ಏನಿದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಾದ ಖಾಯಿಂ ಆದ ಹೋಜನೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆಯೇ, ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಹರಿಹರ ಮತ್ತು ಹೊನ್ನಾಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜೋಳ ಕೈಂಟಾಲಗೆ ಸುಮಾರು 28ರಿಂದ 30 ರೂಪಾಯ ಇತ್ತು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಗ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊಂಡಿಸಿ 45 ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿದರು. ಇವತ್ತು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಅಡ್ಹಾಕ್ ಸ್ಕೀಂ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಖಾಯಂ ಆದ ಸ್ಕ್ರೀಂ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ರೈತ ಬೆಳೆದ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿಗ್ರದಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಖಾಯುಂ ಆದ ಸ್ಕೀಂ ತಯಾರಾಗಬೇಕು. ಹೈತ್ರಿಸ್ ಸ್ವೆಬಿಲೈಸೇಷನ್ ಫಂಡ್ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಒಂದು ಫಂಡನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಮೂಲಕ ನೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುನುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಚಯ್ಯನವರೂ ಸಹ ಜಪಾನ್ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಎನ್ ಗಳನ್ನು ದವಸಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗಡಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹಿಡಿತದಲ್ಲ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಪ್ಪೇ ಅಲ್ಲ, ನಾವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚ್ ರಲ್ ಪ್ರೆಕ್ಷಿನನ್ ನ್ನು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯು ಬೆರ ಬಾಳತಕ್ಕ ದವನ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ನುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಪರವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ನಾವೇನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಗಿ ಬೆಲೆಯಾಗಲ್ಲಿ ಗೋಧಿ ಬೆಲೆಯಾಗಲ್ಲಿ ಮುನುಕಿನ ಜೋಳದ ಬೆಲೆಯಾಗಲ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಅಡ್ಹಾಕ್ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆಯೇ ಹೊರತು ಖಾಯಂ ಆವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನರ್ಕಾರದವರಲ್ಲೂ ವಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲೂ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ದ್ಯಾವಿಟ್ಟು ಅಗ್ರಿಕರ್ಚ್ಚರಲ್ ಸ್ಟೆಬರೈಸೇಷನ್ ಫಂಡ್ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಖಾಯಂ ಅದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು, ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನದ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲ ಒಂದು ಜೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯರ ತಜ್ಞರ ಒಂದು ಕವಿಸಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಗ್ರಿಕಲ್ಕ್ ರಲ್ ಪ್ರೈನಸ್ ಕವಿಸಾಪನ್ ನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರೈತರು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ತಮ್ಮ ಅಹಾರ ಧಾನೈಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಣು ಬೆಲೆ ಬರ:ತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ನಿಖರವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲದ ಬೆಲೆ ಇಳಿಯುತ್ತಾ ಇದೆ, ಜನರಲ್ಲಿ ಹಾಹಾಕಾರವಾಗಿದೆ ರೈತ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬೆಳೆಯು ತಕ್ಕ ಕಬ್ಬಿನ್ನು ಬೆಂಕಿ ಇಡತಕ್ಕ ಪ್ರನಂಗ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಸಹ ವಶಾನ್ಯ **ಸದಸ್ಯರು** ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಟ್ ರಲ್ ಪ್ರೈನಸ್ ಕಮಿಸುವನ್ನನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಐ. ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪ)

ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ವೃವನಾಯಗಾರನಿಗೂ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯದ ಮತ್ತು ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳ ಬಯನುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚ್ ರರ್ ಲೇಬರರ್ಸ್ನ ಮಿನಿಮಂ ಪೇಜನ್ ಆಕ್ಡ್ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲ ಇವತ್ತು 8 ಅಣಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಒಂದರಿಂದ ಮೂರು ರೂಪಾಯುವರೆಗೂ ಅವರಿಗೆ ಕೂಲ ಇದೆ. ರೈತರ ಹಿತ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲಗಾರರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನರ್ಕಾರದವರು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚ್ ರಲ್ ಲೇಬರರ್ಸ್ಸ್ ಮಿನಿಮಂ ವೇಜನ್ ಆಕ್ಟ್ ನ್ನು ತಂದು ಅವರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ರಾಚಯ್ಯನವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ನಾರಿ ಮಾನ್ಯ ರಾಚಯ್ಯನವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇಕಡ ಹತ್ತುರಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶ ಮಾತ್ರ ನೀರಾವರಿ ಇದೆ, ಇನ್ನು 90ರಷ್ಟು ಮಳೆಯ ಮೇರೆ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕು, ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ನಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಅಗ್ರಿಕರ್ಚ್ಡರರ್ ಇಂಜನಿಯರಿಂಗ್ ಡಿವಿಜನ್ ಇದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಬುರ್ಡೋಜರ್ಸ್ಸ್ ತರಿಸಬೇಕು, ಟ್ರಾಕ್ಟ್ಫರ್ಸ್ಸ್ನ್ನು ತರಿಸಬೇಕು, ಡ್ರಿಲ್ಲಂಗ್ ಮೆಷೀನ್ಗಳನ್ನು ತರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಅವರು ನನಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ನೀವು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಆಗ ಏನು ಹೇಳಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಭಾಷೆ ಯಲ್ಲೇ ಹೇಳುವುದಾದರೆ:—

" ಈ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಮುಂದಿನ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನದವರೆಗೂ ಕಾದು ನೋಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಂಫ್ರ್ರೂವ್ ಮೆಂಟ್ ಅಗುತ್ತದೆ ಆವಾಗಲು ನಿಖ್ಯಂದ ಟೀಕೆಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಬಂದರೆ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ನ್ನಾಗತಿನುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗ ನ್ಯಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ."

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ರಾಜಯ್ಯನವರು ಎಷ್ಟು ರಿಗ್ನ ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಬೋರ್ವೆರ್ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ? ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ ನಮ್ಮ ಅಗ್ರಿಕರ್ ಚರ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಡಿಎಜನ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ದಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿಗೆ ಟಾನ್ಸ್ ಫರ್ ಮಾಡಿ, ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ರಾಚಯ್ಯನವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ, ಅವರು ಹೇಳಿದರು ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಮಸ್ಯೆ ಬೃಹದಾಕಾರದ ನಮಸ್ಯೆ. ಇದನ್ನು ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೋರಿಂಗ್ ರಿಗ್ಸ್ ಗಳನ್ನು ತರಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿ ತಕ್ಕಂಥ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗ ಕೂಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೇ ಇಲಾಖೆಯ ಕಡೆ ಕೈ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ನಾನು ಇವೊತ್ತು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ಬೋರಿಂಗ್ ಮಿಷಿನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಡ್ರಿಲ್ಮಗ್ ಮೆಷಿನ್ಸ್ಸನ್ನು ಅಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಲಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನ್ನಿಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಫರ್ ಮಾಡಲು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾ ರೆಂದು ಬೋರ್ ವೆರ್ ಅಡಿ ಒಂದಕ್ಕೆ 7 ರಿಂದ 12 ರೂಪಾಯುಗಳ ವರೆಗೆ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ 20 ರೂಪಾಯು 25 ರೂಪಾಯ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ರೈತರ ಕರ್ನ್ಯಾ ಯಾಡ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೋಡನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸಂವರ್ಭದಲ್ಲ ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಡೆಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು, ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಿಫಾ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ನುಣುಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಇನೊತ್ತಿನ ದಿವನ ಈ ಕೆಲನವನ್ನು ಅಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಬ್ರೆರೇಷನ್ನಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಅದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಚಯ್ಯನವರ ಒಂದು ಇರಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಗೊಬ್ಬರ ನಮನೈ.. ಸುಮಾರು ಮೂರು ಲಕ್ಷ 65 ನಾವಿರ ಟನ್ ಗೊಬ್ಬರ ಕಳೆಧ ವರ್ಷ ಇತ್ತು. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ನೊಸೈಟಿ ನಾಲಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ರಿಜರ್ವ್ ಬಾಂಕಿಗೆ ಈ ನೊಸೈಟಿ ಹದಿನಾರೂವರ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯು ಬಡ್ಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನರಕಾರ ಏನು ರಿಜರ್ಫ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿಂದ 4 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ನಂತೆ ನಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ 36 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯು ಬಡ್ಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಗವರ್ನವೆುಂಟ್ ಅಫ್ ಇಂಡಿಯಾಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ 44 ಲಕ್ಷ

ಕೊಟ್ಟದೆ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮೈನೂರು ವ್ಯವಸಾಯ ಇರಾಖೆ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸ್ವೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ 96.5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿ ಮೂಲಕ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಡ ತಕ್ಕಂಥ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಇಂಡೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಗೊಬ್ಬರ ಬಂತು. ಅದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಚಯ್ಯನವರು ಅದನ್ನು ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನವಂಬರ್ 19ನೇ ತಾರೀಖನ ದಿನ ಸರಕಾರದ ಆಜ್ಞೆ ಆಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ:

"It is further clarified in this Government Order that all matters connected with the procurement and distribution of chemical fertilisers will stand transferred from Agriculture Department to the Co-operative Department immediately."

ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ರಾಚಯ್ಯನವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಾಡಗೌಡರ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. It is a question of shifting resposibility. ಈ ರೀತಿ ಖಂಡಿತ ಆಗಬಾರದು ಅಯಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಅವರ ಜಪಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅವರೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊರಬೇಕುಮತ್ತು ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು, ರಾಚುಖ್ಯನವರು ರಿಸೋರ್ನ್ ಕಪಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ನನಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ ನಾಡಗೌಡರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಅದರಂತೆ ನವಂಬರ್ 19ನೇ ತಾರೀಖನಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಸರಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆ ಆಗಿದೆ. ಇದು ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಡೆ ಕೈತೋರಿಸದೆ ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ (ಕೋಲಾರ)....ಮಾನ್ಯ ನಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ನರಕಾರದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳ ಮಾಮೂಲು ಪಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವಾನ್ಮವಾಂಶಗಳನ್ನು ನಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತುಂಬಾ ವಿಪ್ಪಾದದಿಂದ ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನಾದರೂ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಅಹಮದಾದಾದ್ ಮತ್ತು ಮುಂಬಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೆಷನ್ಸ್ ಆದಮೇಲೆ ನಮಾಜವಾದದ ಧ್ಯೂರಣಿ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಪೈಪೋಟಿ ನಡೆದು ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಧೋರಣಿಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಒಂದು ಹೊಸ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಾರೆಂದು. ಅದರ ಮುನ್ನೂಚನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು ಎಂದು. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮೊದಲನಿಂದ ಕೊನೆಯ ವರೆಗೂ ಲಕ್ಷವಿಟ್ಟು ಓದಿ ನೋಡಿದಮೇಲೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲ ಹೊಸದಾಗಿ ಏನೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದೀ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನೆ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗುಮಾಡಿರುವ ನಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಮಸ್ಯೆ. ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾನ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಜ್ಯುಯೇಟ್ ಆಗಿ ಅಥವಾ ಇಂಜನೀಯರು ಗಳಾಗಿರುವವರಿಗೆ, ಉದ್ಯೊಗೆವಿಲ್ಲದಿದ್ದ ರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ನಾವು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಿದ್ದೇವೆ; ಯಾರೂ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದ್ದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರೆ ಆ ಜನರ ಹೊಟ್ಟೆ ಕೇಳಬೇಕಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಮುಖ್ಯ. ಅವನನ್ನು ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಹೆತ್ತು ತಾಯಿಗೆ ಅನ್ನ ಇಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಪಸ್ಥಲು ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಮಾರಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿರುವ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ದೇಶದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನ ಹುಟ್ಟಬೇಕು. ಅವರು ಯಾತಕ್ಕೆ ಸುಮ್ಯನೆ ಇರಬೇಕು. ಯಾರೂ ಕೆಲಕ್ ಕೊಡದೆ ಇರುವಾಗ ನರಕಾರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾಗಲ, ಫಾಸಿಸ್ಟ್ ಆಗಲ್ಯ ಇಂಡಿಕೇಟ್ ಆಗಲ, ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಆಗಲ ನುಟ್ಟು ಬೂದಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಳುತ್ತಾರೆ ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭತ್ವ, ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲನಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ, ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಇರಿ ಎಂದು. ಆದರೆ ಈ ಸರುದ್ಯೋಗಿ ಜನರಿಗೆ ಸಾವಧಾನ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ನಿರುದ್ಯೊಗ ಯುವಕರ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜವಾದ ಧೋರಣಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಹಿಂಡಿಕೇಟ್ ನರಕಾರ ಏನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಅದು ಏನೂ ಈ ಭಾಷಣದಲ್ಲ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಬಂಗಾಳ ನರಕಾರದವರು ಇಂತಹ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಒಂದನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 150 ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಜೀವನಭತ್ತ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಅಂತೆ. ಆ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಗುಟ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ (ಶ್ರೀ ಬಿ. ವೆಂಕಟರಾಯಪ್ಪ)

ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹದಗೆಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಈ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯನುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲನ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯೂ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ. ಪಬ್ಜಕ್ ಸರ್ವಿನ್ ಕಮಿಷನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದವರಿಗೆ ಕೆಲನ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕೆಲನ ಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಪಬ್ಜಕ್ ಸರ್ವಿನ್ ಕಮಿಷನ್ ಮೆಂಬರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಕೆಲನ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಶೇಕಡ 35 ರಷ್ಟು ಮಾರ್ಕ್ಸ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರಿಗೆ ಕೆಲನ ಕೊಟ್ಟದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಜನ ಯುವಕರು ಫನ್ಟ್ ಕ್ಲಾನ್ ಇರುವವರಿಗೆ ಕೆಲನ ದೊರೆಯುದೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಪಬ್ಲಕ್ ಸರ್ವಿನ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಕ್ಷತ್ತಾತವಾಗಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಿರತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ಕೆಲನ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಯುವಕರಲ್ಲ ನಿರುತ್ಸಾಹ ಬೆಳೆಯಲು ಅನ್ನದವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ನಭೆಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The hon. member may continue his speech tomorrow. Now the House will now adjourn and meet tomorrow at 1-00 P. M.

The House adjourned at Seven of the Clock to meet a jain at One of the Clock on Wednesd 19, the 28th January 1970.